

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Beslut om utvidgning av och ändrat syfte, föreskrifter och undantag för naturreservatet Västra Bosjöklosterhalvön, Höörs kommun, Skåne län

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken om utvidgning av och ändrade föreskrifter och undantag för naturreservatet Västra Bosjöklosterhalvön med del av fastigheten Bosjökloster 1:595 i Höörs kommun till att omfatta det område som utmärkts med heldragen svart linje på bifogad karta (bilaga 1).

För den tillkommande delen ska beslut meddelat av Länsstyrelsen den 13 augusti 2010, Diarienummer 511-2626-10, 1267-220 om bildande av naturreservatet Västra Bosjökloster i Höörs kommun och beslut meddelat av Länsstyrelsen den 16 mars 2017, diarienummer 511-31630-2016, 1267-220 om utvidgning av och ändrade föreskrifter och undantag för naturreservatet Västra Bosjöklosterhalvön, Höörs kommun att gälla med skäl och föreskrifter samt i detta beslut ändrat syfte, föreskrifter och undantag från föreskrifter (*ändringar markerade i kursiv stil*) enligt 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

Med stöd av 3 § Förordning om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan, (bilaga 4), vilken ersätter skötselplan som fastställdes Länsstyrelsen den 13 augusti 2010, Diarienummer 511-2626-10, 1267-220 om bildande av naturreservatet Västra Bosjökloster i Höörs kommun och beslut meddelat av Länsstyrelsen den 16 mars 2017, diarienummer 511-31630-2016, 1267-220 om utvidgning av och ändrade föreskrifter och undantag för naturreservatet Västra Bosjöklosterhalvön, Höörs kommun.

Naturreservatet markerat med svart heldragen linje.

Rastrerat område utgör utvidgningen. Skala 1:20 000

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Västra Bosjöklosterhalvön
Kommun	Höör
Dos-ID	1118391
Gränser	Området begränsas av mitten av svart heldragen linje på till detta beslut bifogad karta (bilaga 1)
Fastigheter	Bosjökloster 1:760 och del av Bosjökloster 1:595 och 1:755
Markägarkategori	Stiftelse och enskilt
Läge	Området är beläget emellan Västra Ringsjön och Sättoftasjön.
Kartblad	Topografisk karta: 2D NV Ekonomisk karta: 02D9b
Koordinat centralpunkt	X: 407213 Y: 6194070 (SWEREF 99TM)
Naturgeografisk region	Nr 7, Skånes sediment och horstområde
Vattenförekomst	Ringsjön
Inskrivna nyttjanderätter	Handlingarna finns i akten
Gemensamhetsanläggningar	Handlingarna finns i akten
Areal	Cirka 309,2 ha, varav sötvatten cirka 106,6 ha. Utvidgningen omfattar cirka 30,7 ha.
Förvaltare	Länsstyrelsen Skåne

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är framförallt att säkerställa ett större, centralt i Skåne liggande markområde och på sikt utveckla friluftslivet i området. Bevara och utveckla ädellövträds- och lövsumpskogsmiljöerna i området. Bevara strandhedsmiljön med grova träd. Anlägga och underhålla en större våtmark för att gynna gädda, fågel och förbättrad vattenkvalitet i Ringsjön. Bevara och utveckla förutsättningarna för inom området och i omgivningarna förekommande rödlistade arter, ex läderbagge och mindre hackspett (Höörs kommunfågel). Bevara och utveckla fågellivet i Västra Ringsjön samt att bevara och restaurera den kontinentala mossen.

Syftet nås genom att:

- Utnyttja naturgivna förutsättningar och under enkla former göra delar av området tillgängligt för det rörliga friluftslivet (både för vandrare och ryttare) längs markerade leder.
- Bevara och utveckla områdets ädellöv- och alluviala lövskogar,
- Bevara strandhedsmiljön, genom slätter alternativt bete,
- *Anlägga ett större våtmarksområde och därefter skötsel av delar av detta genom bete och slätter medan skogsdelarna får översvämmas,*
- *Undanta jakt på sjöfågel inom våtmarksområdet,*
- Bevara och nyskapa solitära ekar,
- Gynna de i området förekommande rödlistade arterna, nya kunskaper om rödlistade arter och hotade naturtyper ska beaktas i den löpande skötseln av naturreservatet.
- Bevara och restaurera den kontinentala mossen,

Föreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet **att**

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi och landskapets allmänna karaktär, yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, plöja, spränga, muddra, borra, schakta, dika eller fylla ut,
2. uppföra byggnad, mast, luftledning eller annan anläggning, ex vilthägn,
3. anordna upplag annat än tillfälligt för skogs- och jordbrukets behov,
4. plantera eller så buskar och träd,
5. avverka träd och buskar, gallra, röja, ta bort dött träd eller vindfälle eller på annat sätt påverka vegetationen,
6. använda kemiska bekämpningsmedel eller sprida konstgödselmedel.
7. *bedriva jakt på sjöfågel inom det restaurerade våtmarksområdet, enligt bilaga 4.*
8. *utsätta eller utfodra fågel för jaktändamål. Utsätta signalkräfter.*

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med reservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet

1. utmärkning av och upplysning om naturreservatet,
2. röjning, gallring, avverkning, sådd eller plantering av träd, enligt bilaga 2,
3. skötsel av odlingsmark innefattande odling och skörd,
4. skötsel av strandhed, omfattandes avverkning av träd och buskar, plantering av ersättningsträd, slåtter, bete, bränning, enligt bilaga 2,
5. *anläggande av våtmark, enligt bilaga 2,*
6. *skötsel av våtmark innefattande bete, slåtter, dämning och avsänkning,*
7. *uppsättning och underhåll av holkar och boplattformar för fågel, fladdermöss eller mulmholkar,*
8. *bekämpning av invasiva och/eller främmande arter,*
9. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet,
10. undersökningar och miljöövervakning av djur-, svamp och växtlivet samt av mark- och vattenförhållanden.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet **att**

1. skada fast naturföremål eller ytbildning,
2. landstiga på Hägerholmen, eller vistas närmare än 100 meter från boplattform för fiskgjuse, under tidsperioden 1 april till 15 augusti,
3. tälta eller elda utanför anvisade områden,
4. *ställa upp husvagn, husbil eller liknande under tiden 00:00-05:00,*
5. gräva upp eller på annat sätt skada växter eller vedlevande svampar,
6. avsiktligt bryta sönder eller insamla och bortföra eller elda död ved,
7. avsiktligt störa eller påverka djurlivet,
8. *ta med hund (eller annat sällskapsdjur) som inte hålls i fysiskt koppel,*

Det är förbjudet att utan länsstyrelsens *skriftliga* tillstånd att

9. samla in ryggradslösadjur, t ex skalbaggar eller mollusker,

10. sätta upp tavla, skylt, affisch, plakat, snitsel, *inskrift* eller därmed jämförlig anordning *annat än tillfälligt för naturstigar, frågesporter eller tipspromenader.*

Undantag från föreskrifter

Föreskrifterna under A och C utgör ej hinder för.

- åtgärder i samband med förvaltarens skötsel eller utveckling av området på sätt som ej strider emot naturreservatets syfte,
- normalt underhåll av befintliga vägar *och markägarens skötsel av lindallén* eller nedtagning av för allmänheten farliga träd (längs med vägar, *leder*, rastplatser etc).
- *anordnade av vandringsled som finns angiven i fördjupad översiktsplan Plan för Ringsjöbandet, antagen 17 februari 2016.*
- underhåll av lagakraftvunna dikesföretag,
- underhåll av sundet mellan Östra och Västra Ringsjön, enligt lagakraftvunnen dom enligt vattenlagen,
- drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar och anläggningar tillhörande kommunen, el-, energi- och teledistributör *eller markägare*. Inför utförande av arbete ska samråd ske med länsstyrelsen. Vid akut underhållsåtgärd kan samråd ske sedan arbetet inletts.
- åtgärder i samband med underhåll av befintlig badstrand vid Gamla Bo, omfattandes bl.a. vassröjning, borttagning av dy, påläggning av ny sand etc. Stranden får ej utvidgas utan inhämtande av dispens därför.
- Kommunens framtida behov av vattenuttag inom befintligt vattenskyddsområde och åtgärder tillhörande denna verksamhet (exempelvis nya borrar och anläggande av vattenledningar samt eventuella skyddsåtgärder för vattentäkten).
- att kommunen i samband med drift och underhåll av befintliga ledningar obehindrat äger tillträde till ledningarna för syn och grävning samt ges rätt att framföra tunga fordon för detta ändamål inom området. Det åligger kommunen att iordningsställa området efter utförda gräv- och körarbeten.
- komplettering av befintligt vattenledningsnät inom befintligt vattenskyddsområde med nya ledningar och tekniska installationer får ske, förutsatt markägarens tillstånd och efter samråd med länsstyrelsen.

- ägaren till fastigheten Bosjökloster 1:755 möjlighet, i enlighet med gällande föreskrifter för vattenskyddsområdet, borra efter vatten för eget behov inom fastigheten Bosjökloster 1:755.
- pågående hästverksamhet inom fastigheten Bosjökloster 1:755, som är markerad på bilaga 3, med träning (dagligen) och publikevenemang, ex hästtävling eller konsert (max 5 gånger/ år). Konsert får endast hållas under tidsperioden 1 juli-31 mars på strandheden. *Hästverksamhet* med klippta banor och i mycket stor utsträckning naturliga hinder i form av ekstockar, rishinder etc. Underhåll och möjlighet att komplettera denna anläggning med ytterligare hinder inom fastigheten Bosjökloster 1:755. Underhåll av centralt liggande trädäck. Kringverksamheter såsom parkering och tillfälliga byggnader för tävlingens behov (toaletter, tält för servering etc) inom fastigheten Bosjökloster 1:755. Inhägnad av strandhed med vildsvinseltråd.

För reservatsföreskrifterna gäller följande undantag:

- A1 gäller ej plöjning av mark som är markerad på bilaga 3.
- A1 gäller ej anläggande av våtmark, som smälter in väl i landskapet, inom område som är markerad på bilaga 3.
- A1 gäller ej, efter samråd med länsstyrelsen, nedgrävning av kraft- eller luftledning.
- *A1 gäller ej upprustning av väg från Lillö till Stanstorp till körbart skick.*
- *A1 gäller ej fortsatt nyttjande och underhåll (harvning och uppgrusning) av ridbana, cirka 50x100 meter, inom fastigheten Bosjökloster 1:595.*
- *A1 gäller ej bortgrävande och sanering av soptipp inom fastigheten Bosjökloster 1:760.*
- *A7 gäller ej jakt på gräsand och gås under högst 7 dagar per år.*
- C2 avseende uppehålla sig närmare än 100 meter från boplatzförm för fiskgjuse gäller ej yrkesfiskare i Ringsjön med fiskerätt inom naturreservatet eller arbete som bedrivs inom Ringsjöns vattenråds regi, ej heller för förvaltaren, eller person som utför uppdrag åt denne, eller tillsynsman från länsstyrelsen.
- C5 gäller ej för insamling av enstaka beläggsexemplar under förutsättning att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna eller att arten är klassad som rödlistad samt att inrapportering sker av fyndet till Artportalen.
- C6 gäller ej eldning av sådan ved som förvaltaren har lagt i vedbod,
- C7 och gäller ej fisk i samband med fiske,

- C7, C8 och C10 gäller ej för innehavare av jakträtten inom naturreservatet vid jakt och fångst av vilt i enlighet med jaktlagstiftningens bestämmelser.

Länsstyrelsen får enligt 7 kap 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade reservatsföreskrifter.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill upplysa om att föreskrifterna under C gäller oberoende av om beslutet överklagas samt att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området, exempelvis:

- Fridlysningsbestämmelser. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen.
- 7 kap 13-18 §§ miljöbalken, strandskyddsbestämmelserna, gäller parallellt med reservatsföreskrifterna och skötselplanen,
- Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- Kulturmiljölagen (1988:950) med krav på tillstånd för att rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning,
- 15 kap 26 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning,
- Lokala och kommunala ordningsföreskrifter.

Allemansrätten

Allemansrätten har stor betydelse för våra möjligheter att vistas i naturen, den ger oss alla möjligheten att tillfälligt och hänsynsfullt vara i naturen. Även organisationer och turistföretag kan dra nytta av allemansrätten i sin verksamhet även om allemans-rätten i grunden gäller för enskilda individer. Samtidigt medför allemansrätten också skyldigheter att inte förstöra något eller störa markägaren eller andra som är ute i naturen. För större grupper kan det vara lämpligt att ha en dialog med markägaren innan. Inom naturreservat kan delar av allemansrätten vara begränsad genom reservatsföreskrifter.

Vid aktiviteter som inte förbjuds av reservatsföreskrifterna och som kan medföra en väsentlig skada på naturmiljön, såsom markslitage eller påverkan på djurlivet

vid t ex större tävlingar, friluftssarrangemang mm. ska anmälan om samråd enligt 12 kap 6 § Miljöbalken ske med Länsstyrelsen.

Beskrivning av det utvidgade området

Landskap och geovetenskapliga bevarandevärden

Berggrunden utgörs av jurasiska och siluriska bergarter. En förkastning, Tornqvistzonen, som löper i nordväst-sydöstlig riktning ungefär genom Gamla Bo delar upp områdets berggrund i två delar. Söder om förkastningen består berggrunden av siluriska skiffrar, sandstenar och kalkstenar. Norr om förkastningen utgörs berggrunden av sandstenar, lerstenar och arkoser från (trias-) juratiden. Under tidsperioderna jura och krita förekom vulkaner i området (ex Lillö strax väst om naturreservatet). Jordarterna utgörs främst av postglacial sand och morän. Moränen är sandig och den är en sk. urbergsmorän dvs den byggs upp av urbergsfragment, främst gnejs, som transporterats till området av inlandsis som rört sig från ostnordost. Utvidgningsområdet uppstod vid sänkningen av Ringsjön år 1882-83.

Markanvändning och kulturhistoriska bevarandevärden

Utvidgningsområdet (cirka 30,7 hektar) utgörs från början av mark som uppkommit vid avsänkningen av Ringsjön. Marken nyttjades först till åker och senare till bete. De organogena jordarna i området har genom oxidation sjunkit med uppemot en meter. Det medför att vatten behöver pumpas ut till Ringsjön för att torrläggningen ska kunna vidmakthållas. På senare år har veketåg börjat att breda ut sig kraftigt i området.

Biologiska bevarandevärden

Den nuvarande biologiska mångfalden inom utvidgningsområdet är mycket begränsad i jämförelse med den mångfald som uppstår vid anläggande av en större våtmark med en areal uppemot cirka 40 hektar. Våtmarken omfattar även del av det befintliga naturreservatet, varav cirka 10 hektar lövsumpskog avses sättas under vatten. För detta krävs ny vattendom, för vilket ansökan har inlämnats. Våtmarken avses bli grund och utloppet till Ringsjön avses utformas så att fisk kommer att kunna ta sig in i våtmarken i stor mängd och en förhoppning är att framförallt gädda ska kunna nyttja strandängarna för lek. Gäddan i sin tur hjälper till att begränsa mängden vitfisk som äter djurplankton i Ringsjön. Om mängden djurplankton ökar kommer siktdjupet öka med förbättrad möjlighet för vattenväxter att etablera sig och sjön kommer därmed få en mer gynnsam status.

Våtmarken kommer även att bidra till att förbättra vattenkvaliteten i Ringsjön genom att fastlägga tungmetaller och näringsämnen. Avsikten är att låta nötkreatur beta området vilket ger upphov till strandängar som bl.a. kommer att attrahera vadare som rödbena, tofsvipa, kärrsnäppa, gluttsnäppa och större strandpipare. Vidare kommer våtmarken att gynna en mängd vattenlevande organismer som i sin tur attraherar en mängd våtmarkslevande fåglar som brunand (VU), bläsand, skedand, snatterand, stjärtand, stork, gräsand, skäggdopping, fiskgjuse, lärkfalk, havsörn (NT), hussvala (VU) och tornseglare (VU).

Den översvämmande skogen kommer att gynna förekomsten av kommunfågeln mindre hackspett (NT) och en mängd arter kopplade till främst döende och död alved. Arealen översvämmand skog cirka 10 hektar är ur skånska förhållanden mycket stor. Miljön kan även attrahera svart stork (RE).

Friluftsvärden

Området som ligger mitt i Skåne och i nära anslutning till Bosjökloster har mycket goda förutsättningar att bli ett uppskattat framtida strövområde, för vandring, rekreation eller till häst. I utvidgningsområdet har vägar tagits med för att möjliggöra vandring till fots.

Skälen för beslutet

Enligt 7 kap 4 § miljöbalken (MB) får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Enligt 7 kap 5 § MB skall skälen i ett beslut om att bilda naturreservat anges. I beslutet skall också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året.

Om det senare visar sig finnas nya skäl eller behövas ytterligare inskränkningar för att uppnå syftet med skyddet, får länsstyrelsen meddela beslut om detta.

Enligt 7 kap 6 § MB får länsstyrelsen, om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreservat, förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana intrång som att det inom området

1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar,
2. bereds tillträde till mark för allmänheten där allmänheten annars inte har rätt att vistas,
3. utförs gallring, röjning, slåtter, plantering, betesdrift, avspärning eller liknande åtgärder, eller
4. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

Enligt 7 kap 30 § MB regleras föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas enligt detta kapitel och om ordningen i övrigt inom området. Sådana föreskrifter får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. I de fall kommunen beslutar om skydd av ett område får den meddela sådana föreskrifter.

Föreslagen utvidgning har höga naturvårdsvärden och potential att få ännu högre värden. Föreslaget utvidgning har angivits som skyddsvärt ur naturvårds- och friluftslivssynpunkt avseende nationell, regional och kommunal nivå och omfattas eller ingår i:

- Bosjöklosterhalvön som ligger mitt i Skåne är viktigt att bevara som ett framtida rekreationsområde. Området ingår i ett större område som är utpekad som värdefull tätortsnära natur (Ringsjöområdet).
- Större delen av området ingår i ett utpekad riksintresse för kulturmiljövården (Bosjökloster-Stockamöllan M:K37). Området omfattas även av Länsstyrelsens Kulturmiljöprogram för Skåne, Ageröd-Bosjökloster-Stehag-Stockamöllan.
- Området är utpekad i kommunens översiktsplan som ett område för friluftsliv och turism.
- Bosjöklosterhalvön har en delvis unik kontinuitet av grova ädellövträd. Totalt har påträffats ca 78 arter vedlevande skalbaggar varav 24 rödlistade i och i anslutning till området.

- Västra Bosjöklosterhalvön utgör en värdekärna inom en utpekad värdestrakt i strategin för formellt skydd av skog i Skåne län.
- Norra delen av området ingår i ett vattenskyddsområde.
- Fågelarter enligt EU:s fågeldirektiv bilaga 1, för vilka särskilda skyddsområden skall avsättas: röd glada, *Milvus milvus* (A074) födosökande, stenfalk, *Falco columbarius* (A098) rastande, törnskata, *Lanius collurio* (A338) födosökande, spillkråka (A236) födosökande.

Länsstyrelsens bedömning

Syftet med utvidgningen är att möjliggöra anläggandet av en större våtmark på cirka 40 hektar, där cirka 10 hektar utgörs av lövsumpskog som sätts under vatten. Det blir troligen det arealmässigt största skogsområdet i Skåne som under modern tid sätts under vatten. Våtmarken kommer att öka den biologiska mångfalden i området på ett för naturvården mycket positivt sätt. Flera rödlistade arter, däribland brunand (VU), tornseglare (VU) och havsörn (NT) samt mindre hackspett (NT) kommer att gynnas. Våtmarken kommer vidare att bidra till att förbättra vattenkvaliteten i Ringsjön.

Naturreseptatet Västra Bosjöklosterhalvön 309,2 hektar) utgör tillsammans med Östra Bosjöklosterhalvön (135,2 hektar) en gemensam enhet på totalt över 444 hektar, där vatten utgör cirka 203 hektar. Inom detta område har de hotade arterna möjlighet att uppnå gynnsam bevarandestatus och överleva på lång sikt.

En utvidgning av naturreseptatet med del av Bosjökloster 1:595 medför ett bidrag till uppfyllande av miljömålen myllrande våtmarker, ett rikt odlingslandskap, ett rikt växt och djurliv och god bebyggd miljö.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att bevara biologisk mångfald, vårda, restaurera och bevara värdefulla naturmiljöer, skydda och restaurera värdefulla natur- och livsmiljöer för skyddsvärda arter bör Västra Bosjöklosterhalvön utvidgas med del av fastigheten Bosjökloster 1:595 och skyddas som naturreseptat. Vidare är syfte och föreskrifter samt undantag från föreskrifter i behov att ändras, då det i naturreseptatet ska anläggas en större våtmark.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan. I fördjupad översiktsplan *Plan för Ringsjöbandet*, antagen 17 februari 2016 anges att en vandringsled bör iordningsställas från vägen Nyby-Stenskogen ner i riktning mot

Lillö. Denna vandringsled finns ej i dagsläget och det råder ej heller några hinder från naturreservatet sida att en sådan anläggs, dock bör den dras något mer västligt för att inte gå rakt igenom kommande betesmark och våtmark.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har bemött inkomna yttranden och synpunkter (bilaga 6) och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området, att besluta om föreskrifter för att skydda området samt fastställa en skötselplan.

Konsekvensutredning

Länsstyrelsen har genomfört en konsekvensutredning av ordningsföreskrifterna i enlighet med 4§ Förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Länsstyrelsen gör bedömningen att ordningsföreskrifterna innebär vissa inskränkningar av allemansrätten som är nödvändiga för att skydda områdets naturvärden. Restriktionerna är inte av sådan omfattning att de innebär allvarligt försvårande av allmänhetens möjligheter att utnyttja området.

Ärendets handläggning

Naturreservatet Västra Bosjöklosterhalvön bildades den 13 augusti 2010.

Den 16 mars 2017 utvidgades naturreservatet med cirka 41 hektar strandäng.

Länsstyrelsen har i samråd med markägarna upprättat förslag till utvidgning, ändrade föreskrifter och undantag för naturreservatet.

Ärendet har remitterats och delgivits genom kungörelse. Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötanden finns i bilaga 6.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan

Enligt 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. framgår bland annat att en skötselplan ska fastställas vid bildande av ett naturreservat. Skötselplanen finns bilagt till detta beslut, se bilaga 5.

Förvaltning

Länsstyrelsen Skåne är förvaltare av naturreservatet och ska fortlöpande samråda med markägare, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 8.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling samt i ortstidning enligt 27§ förordningen om områdesskydd. Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse var införd i ortstidning.

Underskrifter

Detta beslut har fattats av länsöverdirektör Ola Melin. I den slutliga handläggningen har även deltagit, miljödirektör Annelie Johansson, naturvårdsdirektör Cecilia Backe, naturvårdsdirektör Ingela Lundqvist, tf enhetschef enheten för samhällsplanering Hanne Romanus, länsassessor Caroline Tornhill och naturvårdshandläggare Johan Johnmark, föredragande.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Ola Melin

Johan Johnmark

Bilagor

1. Karta med naturreservatets avgränsning
2. Karta med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

3. Karta med markerade undantagsområden
4. Karta med förbud om att få bedriva jakt på sjöfågel
5. Skötselplan
6. Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötanden
7. Sändlista
8. Hur man överklagar

För information om hur Länsstyrelsen Skåne behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Bilaga 1. Karta med naturreservatets avgränsning

Tillhör beslut den 16 april 2020 om utvidgning av och ändrat syfte, föreskrifter och undantag för naturreservatet Västra Bosjöklosterhalvön, Höörs kommun.

Naturreservatet markerat med svart heldragen linje.
Rastrerat område utgör utvidgningen. Skala 1:20 000

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Översiktskarta med naturreservatet markerat i svart. Skala cirka 1:150 000

Kontaktperson

Miljöavdelningen

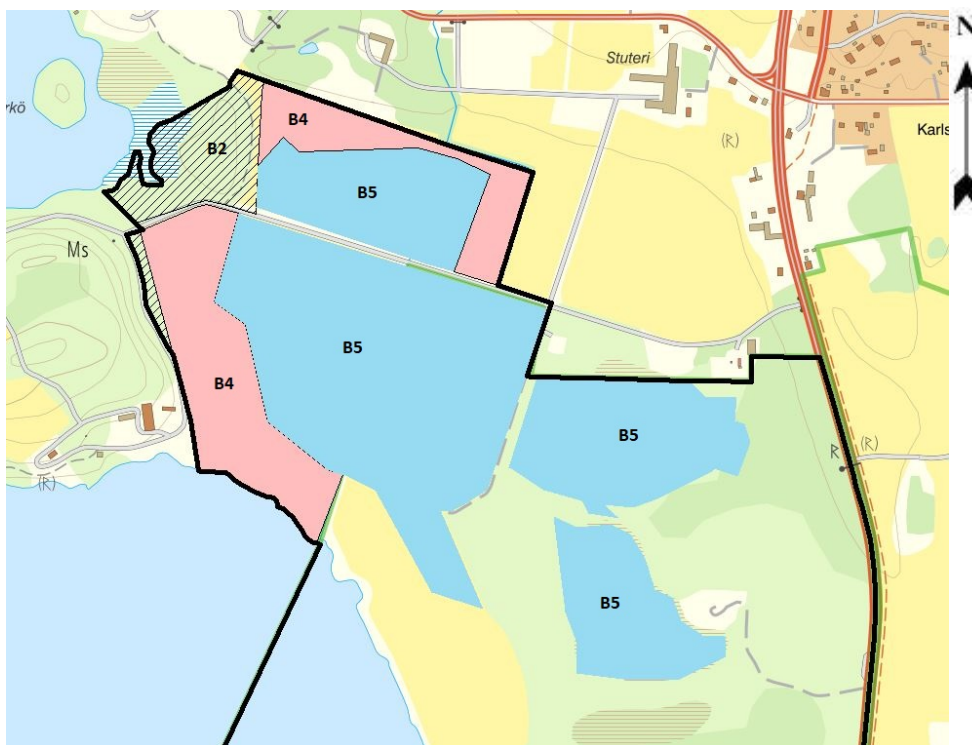
Johan Johnmark

010-22 41 411

johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Bilaga 2. Karta med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Tillhör beslut den 16 april 2020 om utvidgning av och ändrat syfte, föreskrifter och undantag för naturreservatet Västra Bosjöklösterhalvön, Höörs kommun.

Område B2 gäller föreskrift B2

Område B4 gäller föreskrift B4

Område B5 gäller föreskrift B5

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Bilaga 3. Karta med markerade undantagsområden

Tillhör beslut den 16 april 2020 om utvidgning av och ändrat syfte, föreskrifter och undantag för naturreservatet Västra Bosjöklosterhalvön, Höörs kommun.

Rastrerad yta: Område där markägaren har pågående verksamhet med galopp- och hinderbana för häst och publikevenemang.

Blå områden: Föreskriften A1 gäller ej anläggande av våtmark som smälter in väl i landskapet

Cerist område: Föreskriften A1 gäller ej plöjning av mark

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Bilaga 4. Karta med förbud om att få bedriva jakt på sjöfågel

Tillhör beslut den 16 april 2020 om utvidgning av och ändrat syfte, föreskrifter och undantag för naturreservatet Västra Bosjöklösterhalvön, Höörs kommun.

Rastrerad yta gäller föreskriften A7: förbud att bedriva jakt på sjöfågel.

Undantag från föreskriften A7: gäller ej jakt på gräsand och gås under högst 7 dagar per år.

Skötselplan för naturreservatet Västra Bosjökloster, Höörs kommun

Tillhör beslut den 16 april 2020 om utvidgning av och ändrat syfte, föreskrifter och undantag för naturreservatet Västra Bosjöklosterhalvön, Höörs kommun.

Innehållsförteckning

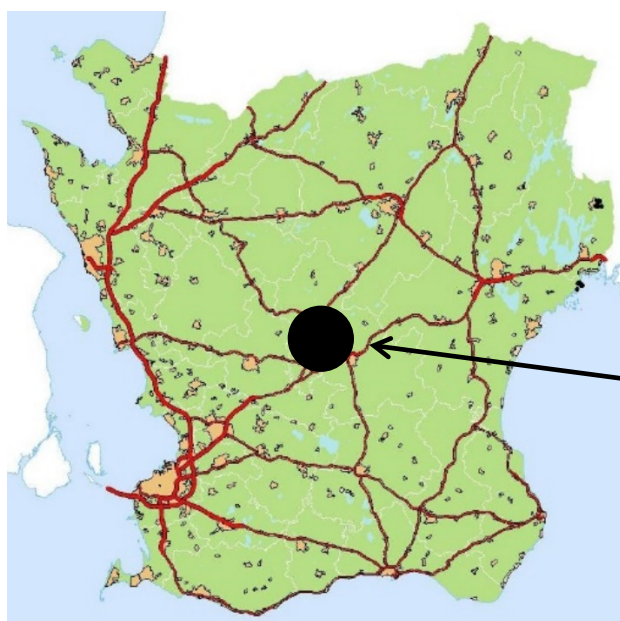
1 INLEDNING.....	8
1.1 Syftet med naturreservatet	8
2 BESKRIVNING AV OMRÅDET	8
2.1 Allmän beskrivning och bevarandevärden	8
2.1.1 Historisk och nuvarande markanvändning samt kulturhistoria.....	8
2.1.2 Vad kan påverka området negativt?.....	13
3 ÖVERSIKT AV MÅL, SKÖTSELÅTGÄRDER OCH PLANERAD MARKANVÄNDNING	13
3.1 Övergripande mål.....	13
3.1.1 Bevara naturvärden.....	13
3.1.2 Rewilding.....	14
3.1.3 Naturvårdsinriktade skogliga åtgärder.....	14
3.1.4 Restaurerad hydrologi och minskad brunifiering.....	14
3.1.5 Undvika körskador.....	15
3.2 Generella riktlinjer och skötselåtgärder	15
3.3 Specifika åtgärder	15
3.3.1 Åtgärder för vedlevande skalbaggar, vedlevande svampar etc.....	15
3.3.2 Åtgärder för skogsduva.....	15
3.3.2 Åtgärder för stare	15
3.3.2 Åtgärder för större rovfåglar.....	15
3.3.2 Åtgärder för våtmarksfåglar.....	15
3.3.2 Åtgärder för fladdermöss	16
4 SPECIFIKA MÅL OCH SKÖTSELÅTGÄRDER FÖR SKÖTSELOMRÅDENA.....	16
4.1 Skötselområde Solitära ekar cirka 10,2 hektar varav restaureringsmark cirka 10,2 hektar	16
4.1.1 Beskrivning	16
4.1.2 Bevarandemål	16
4.1.3 Restaureringsåtgärder	16
4.1.4 Skötselåtgärder	17
4.2 Skötselområde Våtmark cirka 21,8 hektar.....	17
4.2.1 Beskrivning	17
4.1.2 Bevarandemål	18
4.1.3 Restaureringsåtgärder	18
4.3 Skötselområde Öppen betesmark cirka 14,2 hektar.....	19
4.3.1 Beskrivning.....	19
4.3.2 Bevarandemål	19
4.3.3 Restaureringsåtgärder	20
4.3.4 Skötselåtgärder.....	20
4.4 Skötselområde Strandhed cirka 21,5 hektar	21
4.4.1 Beskrivning	21
4.4.2 Bevarandemål	21
4.4.3 Restaureringsåtgärder	22
4.4.4 Skötselåtgärder.....	22
4.5 Skötselområde Ädellövskog cirka 24,4 hektar	22

4.5.1 Beskrivning.....	22
4.5.2 Bevarandemål	22
4.5.3 Skötselåtgärder.....	23
4.6 Skötselområde Ädellövskog restaurering cirka 3,6 hektar	23
4.6.1 Beskrivning.....	23
4.6.2 Bevarandemål	23
4.6.3 Restaureringsåtgärder	23
4.7 Skötselområde Lövsumpskog cirka 53,4 hektar	23
4.7.1 Beskrivning.....	24
4.7.2 Bevarandemål	24
4.7.3 Restaureringsåtgärder	24
4.7.3 Skötselåtgärder.....	24
4.8 Skötselområde Lövsumpskog restaurering cirka 7,7 hektar	25
4.8.1 Beskrivning.....	25
4.8.2 Bevarandemål	25
4.8.3 Skötselåtgärder.....	25
4.9 Skötselområde Vattendränkt lövsumpskog cirka 12 hektar	25
4.9.1 Beskrivning.....	25
4.9.2 Bevarandemål	25
4.9.3 Restaureringsåtgärder	25
4.9.4 Skötselåtgärder.....	25
4.10 Skötselområde Fuktäng cirka 7,3 hektar.....	26
4.10.1 Beskrivning.....	26
4.10.2 Bevarandemål	26
4.10.3 Restaureringsåtgärder	26
4.10.4 Skötselåtgärder.....	26
4.11 Skötselområde Högörtäng cirka 0,5 hektar	26
4.11.1 Beskrivning.....	26
4.11.2 Bevarandemål	27
4.11.3 Restaureringsåtgärder	27
4.11.4 Skötselåtgärder.....	27
4.12 Skötselområde Mosse cirka 5,8 hektar.....	27
4.12.1 Beskrivning.....	27
4.12.2 Bevarandemål	27
4.12.3 Restaureringsåtgärder	27
4.12.4 Skötselåtgärder.....	27
4.13 Skötselområde Odlingsmark cirka 13,2 hektar.....	28
4.13.1 Beskrivning.....	28
4.13.2 Bevarandemål	28
4.13.3 Skötselåtgärder.....	28
4.14 Skötselområde Strandområde cirka 3,4 hektar	28
4.14.1 Beskrivning.....	28
4.14.2 Bevarandemål	28
4.14.3 Skötselåtgärder.....	29
4.15 Skötselområde Sjö cirka 108,3 hektar	29
4.15.1 Beskrivning.....	29

4.15.2 Bevarandemål	29
4.15.4 Skötselåtgärder.....	29
5 FRILUFTSLIV	29
5.1 Allmän inledning.....	29
5.2 Utmärkning av naturreservatets gräns	29
5.3 Information.....	30
5.4 Parkering	30
5.5 Vandrings- och ridleder.....	30
5.6 Renhållning och sanitära anordningar	30
6 JAKT	30
7 TILLSYN	31
8 DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING.....	31
8.1 Uppföljning av kostnader.....	31
8.2 Dokumentation av skötselåtgärderna.....	31
8.3 Uppföljning av skötselåtgärderna	32
9 REVIDERING AV SKÖTSELPLANEN	32
10 PRIORITERING AV ÅTGÄRDER OCH KOSTNADSANSVAR	32
11 RÖDLISTADE ARTER ENLIGT ARTDATABANKEN 2015	34
12 KÄLLOR.....	35
12.1 Kartor	35
12.2 Litteratur.....	35

BILAGOR

A. Skötselområden och anläggningar	36
B. Målbild	37

Naturreservatet
Västra Bosjökloster

1. Inledning

Denna skötselplan ersätter de båda skötselplanerna som antogs för området den 13 augusti 2010 och den 16 mars 2017.

Skötselplanen beskriver ett områdes värden enligt befintligt kunskapsläge och redogör även för hur och när dessa värden ska skötas. Bakom detta ligger syftena med bildandet av ett naturreservat. Syftena styr vilka föreskrifter (regler) som ska gälla. Föreskrifterna redovisas i det dokument där bildandet av naturreservatet beslutas. Men, för att uppnå syftena med ett naturreservat kan det också krävas en särskild skötsel- vilken redovisas i detta dokument

Skötselplanen anger också vad som är viktigast att göra om förvaltaren av naturreservatet, dvs den som är ansvarig för skötseln, behöver prioritera. Skötselplanen vänder sig dock inte bara till förvaltaren utan även till markägare och andra intressenter.

Länsstyrelsen har ett övergripande ansvar för att statligt bildade naturreservat sköts. Länsstyrelsen har också ansvar för tillsynen och uppföljning i statliga naturreservat. Förvaltningen kan överlåtas till andra, t ex en stiftelse eller den kommun där naturreservatet är beläget. De praktiska skötselåtgärderna utförs oftast av markägare, arrendatorer, entreprenörer eller andra som förvaltaren har skötselavtal med.

Skötselplanen börjar med en beskrivande del där bl. a. naturreservatets olika natur- och bevarandevärden redovisas. Därefter följer en redogörelse för bevarandemålen och för hur naturreservatet ska skötas för att uppnå målen och syftena.

Naturreservatet markerat med svart heldragen linje. Utvidgningen är rastrerad. Skala cirka 1:10 000

1.1 Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är framförallt att säkerställa ett större, centralt i Skåne liggande markområde, från exploatering och på sikt utveckla friluftslivet i området. Bevara och utveckla ädellövträds- och lövsumpskogsmiljöerna i området. Bevara strandhedsmiljön med grova träd. Anlägga och underhålla en större våtmark för att gynna gädda, fågel och förbättrad vattenkvalitet i Ringsjön. Bevara och utveckla förutsättningarna för inom området och i omgivningarna förekommande rödlistade arter, ex läderbagge och mindre hackspett (Höörs kommunfågel). Bevara och utveckla fågellivet i västra Ringsjön samt att bevara och restaurera den kontinentala mossen.

Syftet nås genom att:

- Utnyttja naturgivna förutsättningar och under enkla former göra delar av området tillgängligt för det rörliga friluftslivet (både för vandrare och ryttare) längs markerade leder.
- Bevara och utveckla områdets ädellöv- och alluviala lövskogar,
- Bevara strandhedsmiljön, genom slåtter alternativt bete,
- Anlägga ett större våtmarksområde och därefter skötsel av delar av detta genom bete och slåtter medan skogsdelarna får översvämmas,
- Undanta jakt på sjöfågel inom våtmarksområdet,
- Bevara och nyskapa solitära ekar,
- Gynna de i området förekommande rödlistade arterna, nya kunskaper om rödlistade arter och hotade naturtyper ska beaktas i den löpande skötseln av naturreservatet.
- Bevara och restaurera den kontinentala mossen,

2 Beskrivning av området

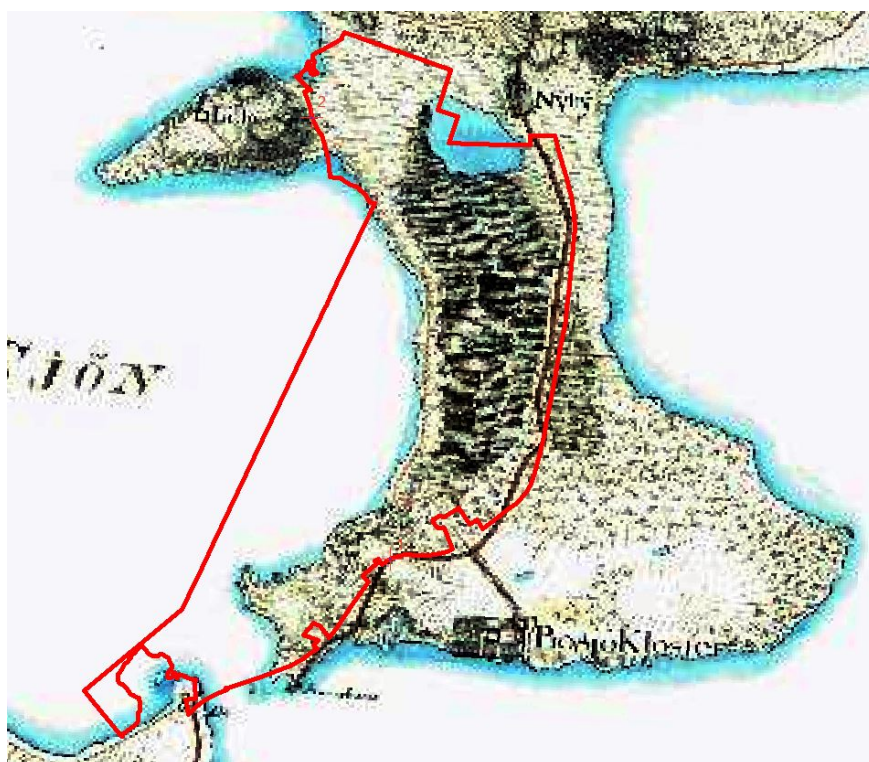
2.1 Allmän beskrivning och bevarandevärden

2.1.1 Historisk och nuvarande markanvändning samt kulturhistoria

Området har utnyttjats av människan under lång tid. Tidigare har marken legat under Bosjökloster. Själva klostret, som är byggnadsminnesmärkt, ligger cirka 500 meter sydväst om naturreservatet. När Bosjökloster exakt grundades vet man inte, men på 1080-talet började Benediktinerorden uppföra sitt nunnekloster vid Ringsjön. En teckning från 1300-talet av Rosenberg, visar att klostret var omgivet av ekar. Det finns fortfarande ganska gott om gamla ekar dels vid klostret dels inom naturreservatet.

Geometrisk avmätning från år 1700. Notera att hela Möllebacken var bevuxen med hagmarksekar år 1700. En del av dessa ”markerade” ekar lever fortfarande.

Rekognosceringskartan från åren 1812-1820. Kartan har georefererats.

Den Skånska rekognosceringskartan från åren 1812-1820 visar att utbredningen av ädellöv- och lövsumpskog (tidigare troligen nyttjad som skottskog) inom naturreservatet till större delen har samma utbredning som i dagsläget, med undantag av delar av den idag öppna marken i södra delen av naturreservatet som tidigare troligen var ängsmark bevuxen med ek. Några av dessa ekar finns kvar ännu idag. Särskilt intressant är att notera att det fanns en mindre sjö i naturreservatets norra del och att Ringsjön inte var sänkt. Vägsträckningen inom naturreservatet, från Bosjökloster till Lillö, finns kvar och används ännu idag. Det fanns ingen fast förbindelse till Gamla Bo, denna tillkom år 1870. En kortare vägstump norr om pråmhuset ut mot västra Ringsjön var omgiven av en allé. Vissa spår av denna vägstump finns kvar närmast sjön (vägstumpen ligger idag uppe på en markant vall). Här återfinns även, vad jag tolkar som kvarlämnade spår delar av en smalspårig järnväg. Möjligen var det så att sundet var för grunt för att frakta över tyngre saker, vilka togs in denna väg.

År 1815 uppgick befolkningmängden inom församlingen till 798 personer, (Höörs församling uppgick vid samma tidpunkt till cirka 1198 personer). I Bosjöklosters församling fanns 250 hästar, 60 oxar, 300 kor, 430 ungboskap och 600 får alla i behov av bete och slåttermarker. Dagens sumpskog nyttjades säkerligen hårt genom skottskogsburk, och i dess frodigare delar även med slåtter. På generalstabskartan från år 1865 är det område som kan tolkas som skottskog på rekognosceringskartan helt öppet och nyttjades för slåtter.

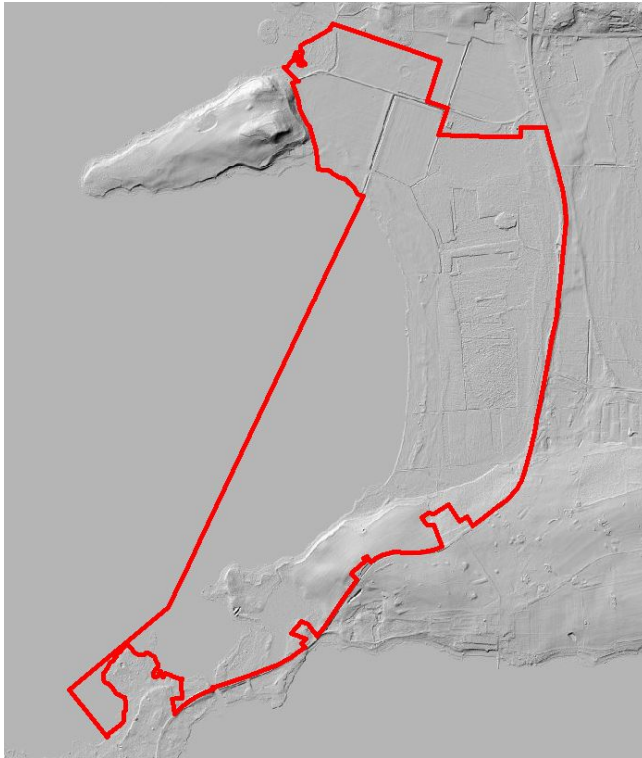

Generalstabskartan 1865. Notera att Iglasjö fortfarande finns och att dagens lövsumpskog nyttjades som slåttermark.

År 1882-83 sänktes Ringsjön.

Ortofotot från år 2018 visar en kraftig igenväxning av framförallt de tidigare dikade och utbrutna mossområdena.

2.1.2 Vad kan påverka området negativt?

- Avverkning av ädel- eller lövträd.
- Gallring eller röjning av ädellöv- eller lövträd som hyser sällsynta eller rödlistade arter.
- Uttag av lövved.
- Brist på solbelyst ekved.
- Brist på ersättningsträd, främst ek.
- Igenväxning av mossen.
- Främmande och invasiva arter.
- Dikningar eller rensningar av vattendrag.
- Ökad kvävedeposition kan ge ändrade förhållanden mellan olika arter i botten- och fältskikt.

3 Översikt av mål, skötselåtgärder och planerad markanvändning

3.1 Övergripande mål

3.1.1 Bevara naturvärden

Det övergripande målet med skötseln av naturreservatet ska vara att långsiktigt bevara och Bevarandemålen ska bidra till att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som finns inom området.

3.1.2 Rewilding

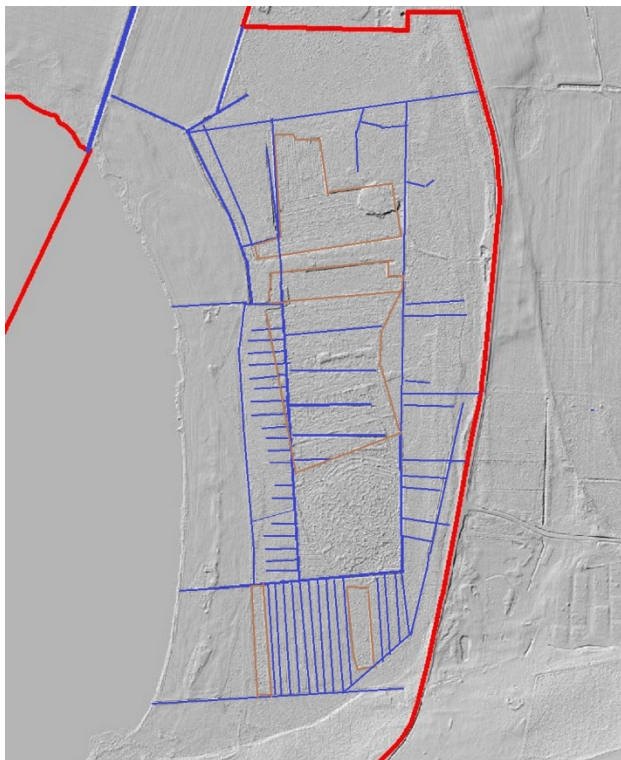
Området bedöms utgöra ett möjligt framtida ”rewilding” område, där lämpliga nöt- eller hästraser ex galloway kor och ex-moore pony tillåts vistas i området året runt. Fler djur än vad som området kan föda över vintern får ej förekomma i området inför vintervistelsen. Detta förutsätter dock att det finns tillräckligt med betesmarker för djuren att tillgå.

3.1.3 Naturvårdsinriktade skogliga åtgärder

Skötsel av området ska inriktas på att få gamla träd där sällsynta och rödlistade arter kan fortleva. Vidare ska död och döende ved skapas för att gynna den stora mängd biologisk mångfald som är beroende av detta. Gran ska avvecklas. Hydrologin ska restaureras så att blötare skogliga förhållanden uppstår.

3.1.4 Restaurerad hydrologi och minskad brunifiering

För att återfå den biologiska mångfalden är det viktigt att restaurering av hydrologin i området påbörjas (utöver anläggandet av våtmarksområdet). Vidare skulle igenläggning av diken i skogsmarken bidra till att minska mängden brunifierat vatten från området när i Ringsjön. Innan restaurering påbörjas behöver utredning ske om mark utanför naturreservatet skulle komma att påverkas negativt, då denna mark inte får påverkas negativt av igenläggningarna. Inte heller skötselområde strandhed ska påverkas negativt av restaureringsåtgärderna. Inom området finns över 15 kilometer diken. Flera av diken på kartan nere är dock ej vattenförande. Bedömningen baserad på topologi och angränsande fastigheter ger att det sannolikt kommer att vara tämligen enkelt att genomföra restaurering i stora delar av området.

Diken markerade med blått på en terrängkuggningskarta. Områden som varit föremål för torvtäkt är markerade med brunt.

3.1.5 Undvika körskador

I området finns blöta skogsmarker som är känsliga för körskador. För att minimera risken för körskador bör eventuella skötselåtgärder som behöver tillgång till tyngre fordon ske när marken är tjälad eller tillräckligt torr.

3.2 Generella riktlinjer och skötselåtgärder

- Restaurera hydrologin i området.
- Tillskapa död och döende ved.
- Röja fram grova ekar och ersättningsträd till dessa.
- Hålla tillbaka granuppslag.
- Beta delar av området.

3.3 Specifika åtgärder

Nedan nämns specifika åtgärder för några arter som finns eller har funnits inom området. Förvaltaren har möjlighet att inom naturreservatet inplantera av länsstyrelsen ansedda lämpliga arter som naturligt ska finnas i biotoperna och utföra specifika åtgärder även för dessa arter.

3.3.1 Åtgärder för vedlevande skalbaggar, vedlevande svampar etc.

Bristen på död ved i olika nedbrytningsstadier medför att många skogslevande arter är hotade. Genom att kontinuerligt motormaskinellt skapa döende eller död ved bidrar direkt till att underlätta för de hotade arterna och öka ett områdes biologiska mångfald. Många vedlevande skalbaggar är beroende av pollen och nektar. I området finns bl.a. läderbagge. Dessa är helt beroende av gamla mulminnehållande ekar för sin fortlevnad. För att överbrygga ekarnas generationsglapp bör dels veteranisering ske, dels uppsättning av ek-mulmholkar.

3.3.2 Åtgärder för skogsduva.

Skogsduva är en karaktäristisk art för äldre bokskogar. Den var tidigare rödlistad (2005). Skogsduvan kräver hålträd för sin häckning. Studier har visat att det är just avsaknaden av lämpliga bohål som är begränsande för arten. Holkar med ingångshålet 10 cm utgör en utmärkt bostad för dessa fåglar.

3.3.3. Åtgärder för stare

Staren har minskat i stor omfattning i centrala skåne och klassas i dagsläget av Artdatabanken som sårbar (VU). Staren födosöker på av nötkreatur eller av häst betade områden och är beroende av bohål för sin häckning. Test har gjorts med uppsättning av holkar med mycket gott häckningsresultat redan påföljande häckningssäsong.

3.3.4 Åtgärder för större rovfåglar

Boplattform för större rovfågel bör dels anläggas ute i sjön och dels i vattendränkta lövsumpskog.

3.3.5 Åtgärder för våtmarksfåglar

Boplattformar för, fisktärna och skrattmåsar bör anläggas i djupare skonor i våtmarken. Ett 20-tal plattformar bör placeras i varandras närhet, men en bit från högre växtlighet. Dessa fåglar

kommer i sin tur locka till sig häckande doppingar som får ett skydd i skrattnåskolonin. Ute på öarna bör ett antal välkamouflerade andhus placeras ut för att gynna häckning.

3.3.6 Åtgärder för fladdermöss

Delar av området utgör utmärkta jaktmarker för olika arter fladdermöss. För att gynna dessa bör holkar sättas upp.

4 Mål och åtgärder för skötselområden

4.1 Skötselområde Solitära ekar, cirka 10,2 hektar, varav restaureringsmark cirka 10,2 hektar.

4.1.1 Beskrivning

Fyra mindre områden som innehåller ekar, oftast grova träd, som står trångt till mycket trångt pga inväxning av andra träd. För bl.a. läderbagge är det ytterst viktigt att dessa träd friställs och blir delvis solbelysta. I vissa delområden finns rikligt med rönn och hägg.

Trängd ek i skogsbrynet vid skötselområde Strandhed

Framröjning av ek, för att undvika att björken slår rotskott har de avverkats på cirka 1 meters höjd.

4.1.2 Bevarandemål

Solitära ekar av olika ålder och nedbrytningsfaser. Det bör finnas gott om grova solitära ekar som har lämpliga livsmiljö för bl.a. läderbagge. Övriga trädslag bör främst vara rönn och hägg. Blommande buskar som hagtorn bör finnas.

4.1.3 Restaureringsåtgärder

- Successiv framhuggning av solitära ekar. Åtgärden bör ske utdraget i tid (10 års period) för att inte stressa träden, då flera av dem har stått mörkt under en lång tid.
- Insådd/Plantering av ek med lokalt ekmateriäl i södra delen av Möllebacken. Sannolikt behöver planteringarna inhägnas.

- Veteranisering av ek för att överbrygga generationsglappet.
- Uppsättning av lämpligt antal ek-mulmhokar lämpade för läderbagge för att överbrygga ek-generationsglappet.

4.1.4 Skötselåtgärder

- Fortsatt frihuggning av befintliga ekar.
- Tillse att det sker en nyrekrytering med potentiella nya grova ekar.
- Om grova ekar utanför naturreservatet blir föremål för nedtagning ska dessa få utläggas i naturreservatet.

4.2 Skötselområde Våtmark cirka 21,8 hektar

4.2.1 Beskrivning

Två större och ett mindre område. De två större områdena utgörs av låglänt jordbruksmarksområde som uppkom vid tidigare sänkningar av Ringsjön. Marken nyttjades först som åkermark och därefter som vall/betesmark. Marken har oxiderat och sjunkit uppemot en meter, med följd att vattnet behöver pumpas ut för att torrläggningen ska fungera. I dagsläget nyttjas delar för vallskörd och bete. Stora områden börjar bli bevuxna med veketåg. Vid extrema högvatten står hela området under vatten. Utredning har skett och funnit att detta är ett mycket lämpligt område att anlägga en våtmark på för den biologiska mångfaldens skull, fastlägga dagvatten från riksväg 23 och Stanstorp, för att öka grundvattenbildningen samt för att binda in CO₂. Våtmarken med tillhörande öppen betesmark bedöms kraftigt gynna rastande och häckande våtmarksfåglar. Vidare kommer insektsproduktionen att öka vilket i sig leder till en ökad fågelförekomst. Ansökan om dess utförande kommer inom snar framtid inlämnas till Miljödömsstolen. Idag pumpas vattnet de sista 125 meterna ut till Ringsjön ifrån en lång kanal som löper i syd-nordlig riktning. Delar av ytan ligger inom ett vattenskyddsområde, utredning har visat att detta inte innebär något hinder. Fågellivet inom dagens veketågsområde är mycket begränsat i jämförelse med det fågelliv som bedöms uppstå när våtmarken är anlagd. Ett annat syfte med våtmarken är att den ska fungera som gäddäng för att öka mängden gädda i Ringsjön så att de kan reducera mängden vitfisk.

Förslaget som är framtaget på hur våtmarken kan se ut

Det andra området utgör ett mindre på cirka 0,6 hektar som ligger utanför vattenskyddsområdet. I dagsläget är området bevuxet med lövsly. Denna våtmark har inget tillflöde utan skulle i så fall bestå av grundvatten. Våtmarken bör göras grund, för att gynna groddjur och insekter i området.

Del av området för den större framtida våtmarken

Diket i riktning mot norr från pumpstationen

4.2.2 Bevarandemål

Grund våtmark, med sluttande stränder och ett antal mindre öar och skonor. Våtmarken ska fungera som närsaltfälla för inkommande dikesvatten samt som födosöks-, rastlokal och häckningsmiljö för våtmarksfåglar. Våtmarken ska ingå i samma betesfälla som skötselområde öppen betesmark.

4.2.3 Anläggningsåtgärder

- Anläggande av våtmark enligt meddelad vattendom.
- Anläggande av fågeltorn.
- Ute på öarna bör välkamouflerade andhus sättas ut.
- Minst ett 20-tal boplattformar för fisktärna och skrattnås bör utplaceras på lämpligt ställe i våtmarken, om inte lämpliga häckningsbiotoper uppstår.

4.2.4 Skötselåtgärder

- Årligt bete för att motverka igenväxningsvegetation och upprätthålla goda häckningsmiljöer för vadarefåglar. Om bete ej skulle ske behöver årlig slåtter, ej före 15 juni pga häckande fågel, ske. Det avslagna materialet behöver transporteras bort. I syfte att möjliggöra slåtter kan vattennivån behöva sänkas i våtmarken vilket kan ske med befintlig pump. För att inte motverka naturvärdena kan detta, kalenderårsmässigt, inte ske förrän tidigast kring 15 juni. Efter utförd slåtter ska pumpen stängas av och vattennivån åter tillåtas höjas.
- Vid behov får fortlöpande röjning av igenväxningsvegetation, inklusive vårbränning ske. Mer än halva arealen bör, pga fjärilspuppor etc ej brännas per år.
- Partiell rensning av våtmarken, november till februari månad, med bortkörande av rensmassor till anläggning som får mottaga dessa kan bli aktuell cirka 15-20 år efter anläggandet.

4.3 Skötselområde Öppen betesmark cirka 14,2 hektar

4.3.1 Beskrivning

Detta skötselområde delar samma historik som skötselområde Våtmark. Dessa skötselområden är även fortsatt väl sammanflätade varför läsaren hänvisas till att även läsa om skötselområde våtmark för att tillfullo kunna tillgodogöra sig nedan.

Syftet är att skapa en stor öppen betesmark med en från våtmarken fluktuerande vattenyta. I dagsläget växer det en trädrad, med bl.a. grov hagtorn utmed befintlig kanal.

Delar av betesmarken uppvisar idag en sandig karaktär

Bild tagen från pumphuset och norrut

4.3.2 Bevarandemål

Öppen träd- och busklös betesmark, med undantag av blommande och bärande buskar i skötselområdets norra del. Området ska vara välhävdat, men inte hårdare inom fuktigare delar än att arter som tofsvipa, enkelbeckasin och rödbena bör lyckas med sin häckning. I torrare partier bör sandblottor finnas. Våtmarken ska i skonorna möjliggöra häckning för fisktärna och skrattnås.

Målbild: Det ”blå glittret” ska synas mellan grästuvorna.

Det är denna miljö som flera hotade strandängsfåglar behöver under häckningstiden

Bilden är tagen i naturreservatet Vramsåns mynning

4.3.3 Restaureringsåtgärder

Skötselområdet, vilket inkluderar skötselområde våtmark ovan, inhägnas för bete med nöt eller häst. Kompletterande lågt sittande strömtråd bör sättas upp för att hålla predatorer på strandängsfåglar ute. Samtliga träd och buskar avverkas, med undantag av blommande och bärande buskar i skötselområdets norra del. Tyvärr behöver även de grova hagtornen ute i den blivande våtmarken avverkas då dessa bedöms nyttjas av predatorer på strandängsfåglar, både som utkiks- och boplatser.

Så länge Ringsjön är reglerad med högt vattenstånd på vintern bör vassbältet vara kvar som skydd mot erosion. Marken ligger idag i skötselområde, strandområde. Om vinterregleringen upphör bör staketet flyttas så att djuren kan beta hela vägen ner till sjön i denna delen, vilket kraftigt gynnar våtmarkslevande fåglar.

4.3.4 Skötselåtgärder

- Bete med nöt och/eller hästar, ej får då de lätt drabbas av leverflundra i fuktiga miljöer. Djur som används för hävd av området och som avmaskats bör ha en karenstid på 14 dagar innan betespåsläpp.
- Årligt bete för att motverka igenväxningsvegetation och upprätthålla goda häckningsmiljöer för vadarefåglar. Om bete ej skulle ske behöver årlig slåtter, ej före 15 juni pga häckande fågel, ske. Det avslagna materialet behöver transporteras bort. I syfte att möjliggöra slåtter kan vattennivån behöva sänkas i våtmarken vilket kan ske med befintlig pump. För att inte motverka naturvärdena kan detta, kalenderårsmässigt, inte ske förrän tidigast kring 15 juni. Efter utförd slåtter ska pumpen stängas av och vattennivån åter tillåtas höjas.
- Vid behov får fortlöpande röjning av igenväxningsvegetation, inklusive vårbränning ske. Mer än halva arealen bör, pga fjärilspuppor etc ej brännas per år.
- Jakt på predatorer på strandängsfåglar bör ske vid behov. Vilket kan innebära anläggande av konstgjorda gryt.

4.4 Skötselområde Strandhed cirka 21,5 hektar

4.4.1 Beskrivning

Strandhed som ligger emellan Ringsjön och skogen. Hela området utgör en långsträckt sandlins. Området är glest bevuxet med främst äldre ekar och björkar, både som solitärer och i mindre grupper. Det finns även rikligt med yngre ekar. I anslutning till skogen står minst ett 10-tal grova spärrgreniga ekar som är i mycket stort behov av framröjning. Ekarna är mycket värdefulla för många rödlistade vedlevande skalbaggar, däribland läderbagge (NT), flera hålträdsknäppare, brokig barksvartbagge (VU) och kardinalfärgad rödbeck (NT). Viss förekomst av död solbelyst ved förekommer, men behöver öka för att gynna de hotade och hänsynskrävande skalbaggarna. Om ex kommunen behöver avverka ek på annat håll, får stammen av denna ek utläggas i skötselområdet, vilket skulle hjälpa läderbaggen. Strandheden har tidigare delvis varit upplöjd, men vallen har inte brutits de senaste 20 åren. Floran uppvisar tecken på tidigare gödsling och består främst av rödsvingel och ängsgröe med inslag av gulsporre, nysört, videört och blodrot. Strandheden är central för den hästverksamhet som bedrivs i området. Här finns klippta banor och naturinspirerande hopp hinder. Området har brukats ekologiskt i 25 år. Delar av strandheden används som parkeringsområde för bilar i samband med olika evenemang. Strandheden slått årligen. Om hästverksamheten skulle upphöra, bör området i första hand betas för att hållas öppet, alternativt slåttas där höet avlägsnas från området. Området är tämligen skyddat från vind, vilket medför att det lockar till sig stora mängder insekter, vilket i sin tur lockar till sig fåglar, däribland, ladusvala, hussvala (VU) och stare (VU).

Dunge med ek ute på strandheden

4.4.2 Bevarandemål

Ett öppet område främst bevuxet med grova spärrgreniga solbelysta ekar både som solitärer, stående i bryn. Ekarna ska vara av olika ålder, med mål att få riktigt grova gamla mulm innehållande träd. Antalet grova träd per hektar bör vara 2-10 stycken. Träd eller större grenar som faller ska få ligga kvar inom skötselområdet, mindre grenar och ris får utläggas på annan plats i naturreservatet. Blommande buskar ska förekomma med en täckningsgrad på minst 1-2% av ytan. Där förutsättningarna finns ska de floristiska värdena vara höga och få expandera i området. Stare bör häcka årligen i området. Gran eller främmande trädslag får ej förekomma inom skötselområdet.

4.4.3 Restaureringsåtgärder

- Framröjning av ekarna så att de blir solbelysta.
- Plantering av ek och hagtorn med lokal proveniens.
- Uppsättning av minst 10 starholkar.

4.4.4 Skötselåtgärder

- Öppethållande av området genom slåtter, bete eller bränning.
- Vid behov får avverkning och bortforsling (får saluföras) av träd och buskar av igenväxningskaraktär ske.
- Tillse att ekarna är solbelysta.
- Blomsterrika delar som ej används för hästverksamheten bör få blomma och sätta frö innan de huggs.
- Vid behov får bränning ske för att hålla fältskiktet lågt och reducera mängden humus och eventuell framtida förekomst av knylhavre. Mer än 20% av ytan bör inte brännas samma år. Bränningen bör ske mellan oktober-slutet av mars månad.

4.5 Skötselområde Ädellövskog, cirka 24,4 hektar

4.5.1 Beskrivning

Ädellövskog, de äldsta partierna är upp mot en 170 år gamla. Stort inslag av mycket grova träd och död ved.

4.5.2 Bevarandemål

- Flerskiktad naturskogsliknande ädellövskog bestående av främst av bok med inslag av ek, avenbok, hassel, lönn, lind och fågelbär.
- Mängden död ved i form av döda träd, högstubbar och lågor ska vara riklig. Målet bör vara minst 40 m³/ha. Nyskapandet (naturligt eller maskinellt) av död ved bör ligga kring 1-2 kbm/ha och år.
- Fältskiktet ska bestå av typiska arter för rikare ädellövskogar som skogsbingel och gulplister.
- Skogsduva bör häcka årligen i området.
- Gran ska ej förekomma inom skötselområdet.
- Främmande arter ska inte förekomma inom skötselområdet.
- Området får vara mycket svårframkomligt, med undantag där leder går.

Målbilder (bild t.v. tagen i naturreservatet Bjurkärr, Kronobergs län och t.h. Östra Fulltofta, Hörby kommun)

4.5.3 Skötselåtgärder

- Naturvårdsgallringar kring befintliga grova lövträd och träd som är lämpliga att ersätta dessa när så befinns lämpligt. Gallringen kan ske genom nedtagning eller ringbarkning. Avverkningar bör ske årligen med cirka 1-2 kbm ved /ha tills bevarandemålet är uppnått. Avverkningarna ska spridas i tid för att kontinuerligt skapa ny död ved, då bokved bryts ner på cirka 20 år. Stock och stamdelar ska ligga kvar som död ved i skogen, om stora mängder ris (under 12 cm) uppkommer, får hälften cirka (50%) av detta flisas och användas som stigmaterial alternativt saluföras. Skötselåtgärderna bör, med hänsyn till flora och fauna, utföras under månaderna september – mars.
- Träd som riskerar att falla ut på väg, in på tomt eller ner i sundet får tas ned och utläggas som död ved inom naturreservatet.
- Om grova ädellövträd blir föremål för nedtagning utanför naturreservatet ska dessa få utläggas i naturreservatet. Dessa ädellövträd bör främst läggas ut i området öster om vägen till Högörtsängen.
- Upphängning av minst 10 holkar för skogsduva och 5 holkar för fladdermus.
- Borttagande av främmande arter.

4.6 Skötselområde Ädellövskog restaurering cirka 3,6 hektar

4.6.1 Beskrivning:

Ett område som avverkades för cirka 20 år sedan. Därefter har naturlig föryngring skett med stora mängder björk, med inslag av rönn, ek, hägg, salix. Viss inplantering av lönn har skett.

4.6.2 Bevarandemål

Samma som för skötselområde Ädellövskog.

Bevarandemålet bedöms vara uppfyllt om 150 år.

4.6.3 Restaureringsåtgärder:

- Kontinuerlig röjning i det uppväxande trädbeståndet. Ädla lövträd, rönn, hägg och salix ska prioriteras före björk. Allt avverkat material ska ligga kvar i skötselområdet.

När restaureringen är genomförd övergår området till skötselområdet ädellövskog.

4.7 Skötselområde Lövsumpskog, cirka 53,4 hektar

4.7.1 Beskrivning

Lövsumpskog av framförallt yngre till medelålders björk, al, ask (EN) och hägg som framförallt har uppkommit inom tidigare tovtäktsområde och längs med Ringsjön. Området är mycket kraftigt dikat och i stort behov av hydrologisk restaurering i syfte att hålla kvar vatten i området. Se kapitel 3.1. Området har stor betydelse för Hörs kommunfågel mindre hackspett (NT), som är beroende av klen död ved. Mindre hackspett har stora revir uppemot 50 hektar. Stora delar av asken är angripen av askskottssjukan. Delar av björkbestånden utgörs av cirka 25 åriga ”miljonbjörkar” som är likåldriga. Inom ett mindre område förekommer gråal, vars ursprung är

okänt. Många gråalar har dock dött och de utgör goda naturvårdselement i dagsläget, med gott om gnaghål och spår (bohål och födosök) efter hackspettar. Det finns ett visst uppslag av ung gråal. Gråalen ska ringbarkas i sin helhet då den är ett för området främmande trädslag och den kan bli invasiv. Det råder en akut brist på död ved i området som helhet. Träd som riskerar att falla ut på väg, in på tomt eller ner i sundet får tas ned och utläggas som död ved inom naturreservatet.

Lövsumpskog vid Ringsjön

4.7.2 Bevarandemål

Olikåldrig lövsumpskog med björk och al på de fattigare markerna med stillastående grundvatten och med ask (om den överlever) och hägg på de rikare markerna med rörligt grundvatten. Inom vissa delar är mängden äldre gran hög, vilka ger upphov till stora mängder granplantor.

Mängden död och döende ved bör vara hög.

Skötselområdet får vara mycket svårframkomligt med undantag där leder går.

4.7.3 Restaureringsåtgärder

- Översyn av dikessystem i syfte att restaurera områdets hydrologi och göra det blötare. Se vidare under kapitel 3.1. Med en restaurerad hydrologi kommer fuktighetsgraden variera mer i området vilket per automatik kommer att gynna uppkommande av gläntor och en varierad skog som kräver mindre skötselinsatser på sikt.
- Ringbarkning av all gråal. Ringbarkningen bör ske på ungefär 1 meters höjd för att minska risken för rotskott. Kringliggande åtgärder som ökar ljusinsläpp som skulle kunna gynna gråalen får ej ske.
- Avverka alla granar. Äldre granar bör successivt ringbarkas, med hänsyn tagen till att inte gynna spridning av granbarkborrar.

4.7.4 Skötselåtgärder

- Återkommande årliga naturvårdsgallringar för att skapa flerskiktade lövsumpskogar och öka mängden död ved. Gallringen bör ske genom ringbarkning så att 1-2 m³/ha död ved tillförs område. Ringbarkade träd brukar dö inom 2-3 år. All ved ska ligga kvar i skötselområdet.

- Uppkommande granar bör kontinuerligt röjas bort.

4.8 Skötselområde Lövsumpskog restaurering cirka 7,7 hektar

4.8.1 Beskrivning

Två områden som fram tills för något år sedan bestod av cirka 50-årig granplantering på tidigare utbruten torvmark. Bestånden avverkades 2017. Området är kraftigt dikat och i stort behov av hydrologisk restaurering i syfte att kvarhålla vatten. Naturlig föryngring av framförallt björk sker nu.

4.8.2 Bevarandemål

Samma som för skötselområde lövsumpskog.

4.8.3 Restaureringsåtgärder:

- Översyn av dikessystem i syfte att restaurera områdets hydrologi och göra det blötare. Se vidare under kapitel 3.1.
- Røjningar i syfte att öka andelen salix, rönn och al på bekostnad av björk.
- Uppkommande granar bör kontinuerligt röjas bort.

4.9 Skötselområde Vattendränkt lövsumpskog cirka 12 hektar

4.9.1 Beskrivning

Två områden som bedöms stå mer eller mindre under vatten när våtmarksrestaureringen är genomförd. Ur ett skånskt perspektiv kommer detta resultera i att en unik naturmiljö återuppstår, som saknats i länet de senaste 200 åren. Sannolikt kommer mängder med träd dö allt eftersom och falla ner i våtmarken, vilket kommer gynna en mängd vedlevande insekter. Den grunda vattennivån kommer också bidra till en ökad insektsproduktion som i sin tur leder till ökad fågelförekomst. En miljö lämpad för svart stork (RE) kommer att återuppstå. Sannolikheten att svart stork hittar hit är dock för närvarande smått osannolik. Om våtmarken inte anläggs ska skötselområdet uppgå i skötselområde lövsumpskog.

4.9.2 Bevarandemål

Vattendränkt lövsumpskog.

4.9.3 Restaureringsåtgärder:

- Vid anläggandet av våtmarken kommer grundvattenytan höjas i de två gamla torvtäkterna per automatik.

4.9.4 Skötselåtgärder:

- Vid anläggande av våtmarken bedöms det inte föreligga något särskilt skötselbehov, mycket på grund av att vattennivån kommer att avgöra vad som växer i området och gran

kommer kraftigt att missgynnas vid hög vattennivå, vidare kommer det att vara mycket svårt att gå i området.

- Borttagande av gran och främmande arter.
- Anläggande och underhåll av boplattform för större rovfågel lämpligast centralt i den norra vattendränkta lövsumpskogen. Detta bör ske innan vattennivån tillåts stiga.

4.10 Skötselområde Fuktäng cirka 7,3 hektar

4.10.1 Beskrivning

Området har tidigare troligen nyttjats som slåttermark. Under 1900-talet betades området med nötkreatur. En kanal grävdes år 1908 för att torrlägga området. I slutet av 1990-talet upphörde betet och dräneringspumpen stängdes av. Idag håller området på att växa igen med en högrötsflora, vass och kaveldun och enstaka björkar. I kanten mot lövsumpskogen växer ett större bestånd (50 gånger 10 meter) med ängsmyskgräs (växer ganska sällsynt på fuktig näringsrik mark). En stenåldersbosättning med en stor utsträckning i området försvårar möjligheterna att anlägga en våtmark. I områdets norra del anlades en mindre våtmark på 1990-talet.

4.10.2 Bevarandemål

Fuktäng med en högrötsflora

Träd eller buskar ska ej förekomma inom skötselområdet.

4.10.3 Skötselåtgärder

Slåtter bör ske vart 3-5 år i syfte att motverka igenväxning med sly och att reducera mängden näringsämnen, så även runt befintlig våtmark. Avslaget material ska ihopsamlas och får nyttjas inom lantbruksrörelsen. Cirka 5 kubikmeter ska läggas på torr solig plats uppemot jordbruksmarken i syfte att skapa en kompost för bl.a. snokar. Vårbränning av cirka 50 % av arealen årligen, får ske. Vindriktningen måste vara sådan att röken inte kommer ut på riksväg 23, vilket skulle kunna leda till olyckor.

4.11 Skötselområde Högrötsäng, cirka 0,5 hektar

4.11.1 Beskrivning

Glänta i skogen som uppkommit på en tidigare soptipp. Området har en mycket rikblommande högrötsflora och är mycket viktigt för bl.a. fjärilar. Utredning har skett gällande risken för läckage från soptippen i samband med anläggande av våtmarken. Bedömningen är att om förstärkning av soptippens kanter gentemot skötselområde vattendränkt lövsumpskog sker, bedöms risken för läckage vara fortsatt låg. Mitt Skåne Vatten anser att det inte finns skäl att bortforsla soptippen. Undantag från föreskrift finns dock vilken medger bortgrävande och sanering av soptippen. Om detta sker kommer skötselområdet troligen behöva uppgå i lövsumpskog restaurering.

4.11.2 Bevarandemål

Öppen glänta med högört vegetation.

4.11.3 Skötselåtgärder

Avverkning av buskar och träd som kommer upp. Bortforsling av synligt sentida bråte. Bränning får ej ske pga risk för soptippsbrand.

4.12 Skötselområde Mosse, cirka 5,8 hektar

4.12.1 Beskrivning

Svagt välvd mosse av kontinentaltyp med spår i kanten av tidigare torvtäkt. Mossen är bevuxen med odon, senvuxna björkar och gran. I fältskikten finns rosling och vitag. Vid besök i juli år 2009 konstaterades det att fjärilsfaunan åtminstone hyste fyra olika större fjärilsarter.

Innan restaureringsdelen med igenläggning av diken, bör en hydrologisk undersökning utföras, så att det inte uppkommer något besvär för bärigheten avseende riksväg 23.

4.12.2 Bevarandemål

Cirka 2 hektar öppen mosse, cirka 3,8 hektar delvis igenvuxen mosse med kringliggande randskog. Senvuxna knotiga björkar ska prioriteras att sparas framför raka mer snabbvuxna björkar.

4.12.3 Restaureringsåtgärder

- Hydrologisk undersökning för att lägga igen diken.
- Avverkning av träd på mosseplanet. Markskador får ej få uppkomma. Avverkningen bör därför ske manuellt och träden vinschas alternativt tas ut när marken bär för lättare fordon. Det avverkade materialet ska tas bort från mossen. Det avverkade materialet kan med fördel läggas i skötselområde lövsumpskog restaurering. Om stora mängder ris (under 12 cm) uppkommer får merparten cirka (75%) av detta flisas och nyttjas som stigmaterial alternativt saluföras. Avverkning av uppkommen gran får flisas eller saluföras.
- Gallring i randskogen för att reducera antalet björkar och gynna odon och fältskiksfloran. Åtgärderna bör, med hänsyn till flora och fauna, utföras under månaderna september – mars.

4.12.4 Skötselåtgärder

- Återkommande bortröjning av sly på mosseplanet. Ju bättre restaureringen blir ju mindre röjning behövs.

4.13 Skötselområde Odlingsmark, cirka 13,2 hektar

4.13.1 Beskrivning

Odlad mark kring väderkvarnen utmed riksväg 23. På odlingsmarken finns klippta stigar för att öka tillgängligheten i området. Planer finns att eventuellt iordningsställa en turistportal för Höörs kommun inom området.

4.13.2 Bevarandemål

Öppen odlad mark, med klippta stigar. Mark ska kunna tas i anspråk för eventuell framtida turistportal med information och parkeringsmöjligheter.

4.13.3 Skötselåtgärder

Plöjning, sådd, skörd. Klippning av stigar.

4.14 Skötselområde Strandområde cirka 3,4 hektar

4.14.1 Beskrivning

En cirka 10 meter bred remsa som ligger emellan den reglerade Ringsjön och skötselområde strandhed. Ringsjön åter årligen en bit av stranden, särskilt då magasinet är fullt och isläggning sker. Längs med strandkanten har det på vissa sträckor främst vuxit upp al och videbuskar. Fältskiktet består främst av hundäxing och tuvtåtel, med inslag av rörflen och gåsört.

Innanförliggande strandhed är alldeles för torr för att gynna våtmarksfåglar, varför det inte finns någon anledning att avverka träden i strandzonen, utan dessa kan stå kvar som erosionsskydd. På lång sikt och med nuvarande magasinerings amplitud kommer troligen skötselområdet successivt att försvinna ut i sjön. Bad sker mycket sällan av allmänheten.

Strandområdet år 2009

4.14.2 Bevarandemål

Öppet strandområde med inslag av videbuskar och al. Strandområdet får nyttas för sol och bad.

4.14.3 Skötselåtgärder

Om området ner mot stranden skulle växa igen med buskar och träd skulle utglesning behöva ske så att åtkomst till stranden säkras.

4.15 Skötselområde Sjö, cirka 108,3 hektar

4.15.1 Beskrivning

Vattenområde i västra Ringjön. Fiske bedrivs yrkesmässigt i området. Särskilt på höstarna är området mycket uppskattat för födosök av rastande fåglar. Flera EU-prioriterade arter uppehåller sig i sjön, däribland fiskgjuse och fisktärna.

4.15.2 Bevarandemål

Vattenområde som nyttjas för födosökande och häckande fåglar. Beträdadsförbud på Hägerholmen under fåglarnas häckningstid 1 april till 15 augusti och 100 meter från boplattform för fiskgjuse.

4.15.3 Skötselåtgärder

Områden där utplantering av vattenväxter kan få ske när sjön är så pass frisk och om sådant projekt skulle bli aktuellt. Anläggande av boplattform för fiskgjuse minst 100 meter ut från stranden. Boplattformens skyddsområde får ej inkräkta på vattenleden mellan Ringsjöarna. Anläggandet ska ske i samråd med de yrkesfiskare som har fiskerätt inom området.

5 Friluftsliv och turism

5.1 Allmän inledning

Området har mycket goda förutsättningar att bli ett uppskattat framtida strövområde, för vandring, rekreation eller till häst. Vattenområdet i naturreservatets södra del, utanför Gamla Bo, nyttjas sommartid för bad. Inom skötselområde strandhed förekommer hästverksamhet med träning (dagligen) och publikevenemang, ex hästtävling eller konsert (max 5 gånger/ år). Konsert får endast hållas under tidsperioden 1 juli-31 mars på strandheden. Evenemangen kan innebära kringverksamheter såsom parkering och tillfälliga byggnader för tävlingens behov (toaletter, tält för servering etc) inom fastigheten Bosjökloster 1:755.

5.2 Utmärkning av naturreservatets gräns

Gränsutmärkning skall utföras enligt anvisningar från Naturvårdsverket.

5.3 Information

Vägs skylt till naturreservatet sätts upp vid Bojöklosterinfarten (Ö407201, N6193855). Informationsskyltar om naturreservatet finns uppsatta i naturreservatet innanför kyrkogården (Ö407128, N6193977), vid parkeringen utmed riksväg 23 (Ö407681, N6195212) och vid Väderkvarnen (Ö406766, N6193746). Skyltarna bör förses med text på svenska, tyska och engelska. Två tydliga landstigningsförbudsskyltar ska sättas upp på Hägerholmen. Skyltarna underhålls vid behov.

5.4 Parkeringar

Parkering sker på iordningsställd parkeringsplats innanför kyrkogården. Här finns plats för 3-4 bilar. Möjligen bör ytterligare en parkeringsplats anläggas i anslutning till Trafikverkets långsträckta parkeringsplats. Om parkeringsplatsen förläggs längre in ökar risken för dumpning av eventuellt avfall.

5.5 Vandrings- och ridleder, fågeltorn

Vandrings- och ridleder bör iordningställas för att tillgängliggöra delar av området. Den exakta detaljavgrensningen överläts åt förvaltaren. Ridleder får dock tills vidare ej utläggas inom skötselområde strandhed utan inhämtande av markägarens tillåtelse, pga pågående hästverksamhet och risk för smittospridning. Led på strandheden får tills vidare ej utmarkeras. Skylt bör uppsättas att här kan pågå hästverksamhet. Vid planering av den exakta sträckningen bör kontakt tas med respektive fastighetsägare och med innehavaren av hästverksamheterna på Bosjökloster 1:755 och Bosjökloster 1:740. Ett mindre område i strandskogen bör upplåtas för tältning och en grillplats. Fågeltorn bör placeras enligt bilaga A.

5.6 Renhållning och sanitära anordningar

Behov av sanitära anordningar och soptunnor bedöms öka allt eftersom området görs mer tillgängligt. Soptunna bör framförallt finnas vid parkeringsplatsen innanför kyrkogården. Därutöver får sanitära anläggningar och soptunnor uppsättas allteftersom förvaltaren finner behov därför. Vid uppförande av sanitära anordningar ska dessa vara tillgänglighetsanpassade i mån av övrig infrastruktur. Om en turistportal uppförs ska de sanitära anordningarna göras helt tillgänglighetsanpassade.

6 Jakt

Föreskrifter finns som inskränker rätten till jakt och fiske, dels att bedriva jakt på sjöfågel inom det restaurerade våtmarksområdet (föreskriften A7), dels att utsätta eller utfodra fågel för jaktändamål och utsätta signalkräfter (föreskriften A8). Undantag från föreskriften A7 finns gällande att A7 gäller ej jakt på gräsand och gås under högst 7 dagar per år. I övrigt gäller ej föreskrifterna för innehavare av jakträtten inom naturreservatet vid jakt och fångst av vilt i enlighet med jaktlagstiftningens bestämmelser.

7 Tillsyn

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för området.

8 Dokumentation och uppföljning

8.1 Uppföljning av skötselmål

Vart 10:e år:

Översyn av gränsmarkeringen.

Uppföljning av utvecklingen av ädellövskogen och lövsumpskogen, åldersfördelning och uppskattning gällande mängden död/ha.

Uppföljning av utvecklingen av solitära ekarna och standheden och hur pass många träd som är lämpliga boträd för läderbagge.

Uppföljning av utvecklingen av mossen (när den restaurerats).

Uppföljning hur den större anlagda våtmarken utvecklas.

Tillse att det inte förekommer invasiva träd- och buskarter inom naturreservatet.

Vart 5:e år:

Uppföljning att potentiella läderbaggsekar är solbelysta.

Tillse att uppförda boplattformar för rovfågelbo uppfyller sitt syfte.

Tillse att uppsatta skogsduve-, star och fladdermusholkar samt andlådor uppfyller sitt syfte.

En gång per år:

Att skyltarna är hela och rena samt aktuella.

Efter det att ledsystemet iordningsställts: Tillse att uppsatta ledmarkeringar och ridleder uppfyller sitt syfte.

Tömma grillstaden på kol.

Tillse att tältplatsen uppfyller sitt syfte.

Följa upp häckningsframgången för fiskgjuse.

En gång under månaderna (april – september) och varannan månad (oktober-mars), eller efter behov / lagstiftning:

Tömning av soptunnor och avstädning av parkeringsplatserna.

8.2 Dokumentation av skötselåtgärder

Uppsättning och underhåll av gränsmarkering och skyltar.

Frihuggning av ek.

Nyplantering av ek.

Anläggande av våtmark och skötsel av denna.

Förändringar i vattenregimen för mossen och lövsumpskogen.

Vidtagna åtgärder i ädellövskog och lövsumpskog.

Utförd slåtter/bränning.
 Uppsättning och tillsyn av holkar och boplattformar.
 Iordningsställande och underhåll av tält- och grillplats.
 Anläggande och underhåll av vandrings- och ridled.

8.3 Uppföljning av kostnader

Förvaltaren ansvarar för detta.

9 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare vad gäller i planen angivna mål och riktlinjer för hävden. De åtgärder som anges i planen inom ramen för givna riktlinjer skall ses över om uppföljningen av kvalitetsmålen visar att en översyn är nödvändig eller i övrigt när det är påkallat.

10 Prioritering av åtgärder och kostnadsansvar

	Skötselåtgärd	Tidpunkt	Skötselområde	Kostnads- och åtgärdsansvarig	Prioritet	Upplysningar
Markskötsel	Genomförande av skötselområdenas mål	Kontinuerligt	Hela naturreservatet	Förvaltaren	1	Förvaltaren kan genom skötselavtal överföra ansvaret för vissa av ovanstående punkter.
	Anlägga våtmarken	Efter beviljat domstolsutslag	Våtmark	Fiske-och restaureringsenheten vid Länsstyrelsen	1	
	Anläggande av stängsel för betesdjur kring nyanlagda våtmarken	Efter beviljat domstolsutslag	Våtmark	Fiske-och restaureringsenheten vid Länsstyrelsen	1	
	Framtida underhåll av våtmarken, ev rensning		Förvaltaren			
	Underhåll och ev drift av pumphus ute i våtmarken		Markägaren			

	Hydrologisk utredning och efterföljande restaurering		Främst lövsumpskogs skötselområdena	Har ej utsetts	1	Strandheden eller riksväg 23 får ej påverkas negativt av restaureringen
	Uppsättning och underhåll av holkar och boplattformar		Ädellövskog och Solitära ekar samt sjö	Förvaltaren	2	Gällande boplattform för fiskgjuse ska samråd ske med fiskerättsinnehavare om den sätts i sjön
	Anläggande och underhåll av fågeltorn			Ha ej utsetts	3	
	Bete och slåtter		Öppen betesmark, Odlingsmark	Markägaren/ arrendatorn		
	Övervakning av florans, faunans och svamparnas utveckling		Hela naturreservatet	Länsstyrelsen	3	
	Revidering av skötselplan			Länsstyrelsen	1	Vid behov
	Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder			Länsstyrelsen	1	Efter anvisningar från Naturvårdsverket
	Tillsyn av naturreservatet			Länsstyrelsen	1	Kontinuerligt
Anläggningar	Utmärkning av naturreservatets gränser	Snarast efter att beslutet trätt i laga kraft		Länsstyrelsen	1	Översyn vart 10:e år
	Uppsättning av informationsskyltar och landstigningsfö	Snarast efter att beslutet trätt i laga kraft		Länsstyrelsen		Se kapitel 5.3

	rbudsskyltar (2 stycken)					
	Underhåll av parkeringsplatser	Löpande		Förvaltaren	1	Se kapitel 5.4
	Underhåll av anläggningar, leder och skyltar	Löpande		Förvaltaren	1	Tält- och grillplats, leder etc
	framtida underhåll och tillsyn av hägnader kring betesdjur, inkl löpande kostnader för elektricitet och vatten.	Löpande		Markägaren / djurhållaren	1	
	Allt som kan härledas till pågående hästverksamhet		Strandhed	Markägaren		
	Vildsvinstrådar		Kring strandhed	Markägaren		
	Tömning av framtida soptunnor och torrtoaletter	Löpande		Höörs kommun	1	Ej aktuellt ännu

11 Rödlistade arter enligt Artdatabanken 2015

RE Nationellt utdöd	CR Akut hotad	EN Starkt hotad	VU Sårbar	NT Nära hotad	LC Livskraftig
-------------------------------	-------------------------	---------------------------	---------------------	-------------------------	--------------------------

Art

Kategori

Insekter:

Brokig barksvartbagge, <i>Corticeus fasciatus</i>	VU	solitär ek
Läderbagge, <i>Osmoderma eremita</i>	NT	solitär ek
Aspögonbagge, <i>Aderus populneus</i>	NT	även på ek
Gulbent kamklobagge, <i>Allecula morio</i>	NT	solitär ek
Smalknäppare, <i>Procræus tibialis</i>	NT	solitär ek

Lavar:

Matt pricklav (<i>Arthonia pruinata</i>)	VU	grov ek
Grå skärelav (<i>Schismatomma decolorans</i>)	NT	grova ädellövträd

Fåglar:

Stare, <i>Sturnus vulgaris</i>	VU
Hussvala <i>Delichon urbicum</i>	VU
Mindre hackspett, <i>Dendrocopos minor</i>	NT
Spillkråka, <i>Dryocopus martius</i>	NT
Havsörn, <i>Haliaeetus albicilla</i>	NT

Fågelarter enligt EU:s fågeldirektiv bilaga 1, för vilka särskilda skyddsområden skall avsättas och förekommer eller förväntas förekomma efter restaurering:

Art	kod	förekomstform
Röd glada, <i>Milvus milvus</i>	(A074)	födosökande
Havsörn, <i>Haliaeetus albicilla</i>	(A075)	födosökande
Stenfalk, <i>Falco columbarius</i>	(A098)	rastande
Törnskata, <i>Lanius collurio</i>	(A338)	födosökande

12 Källor

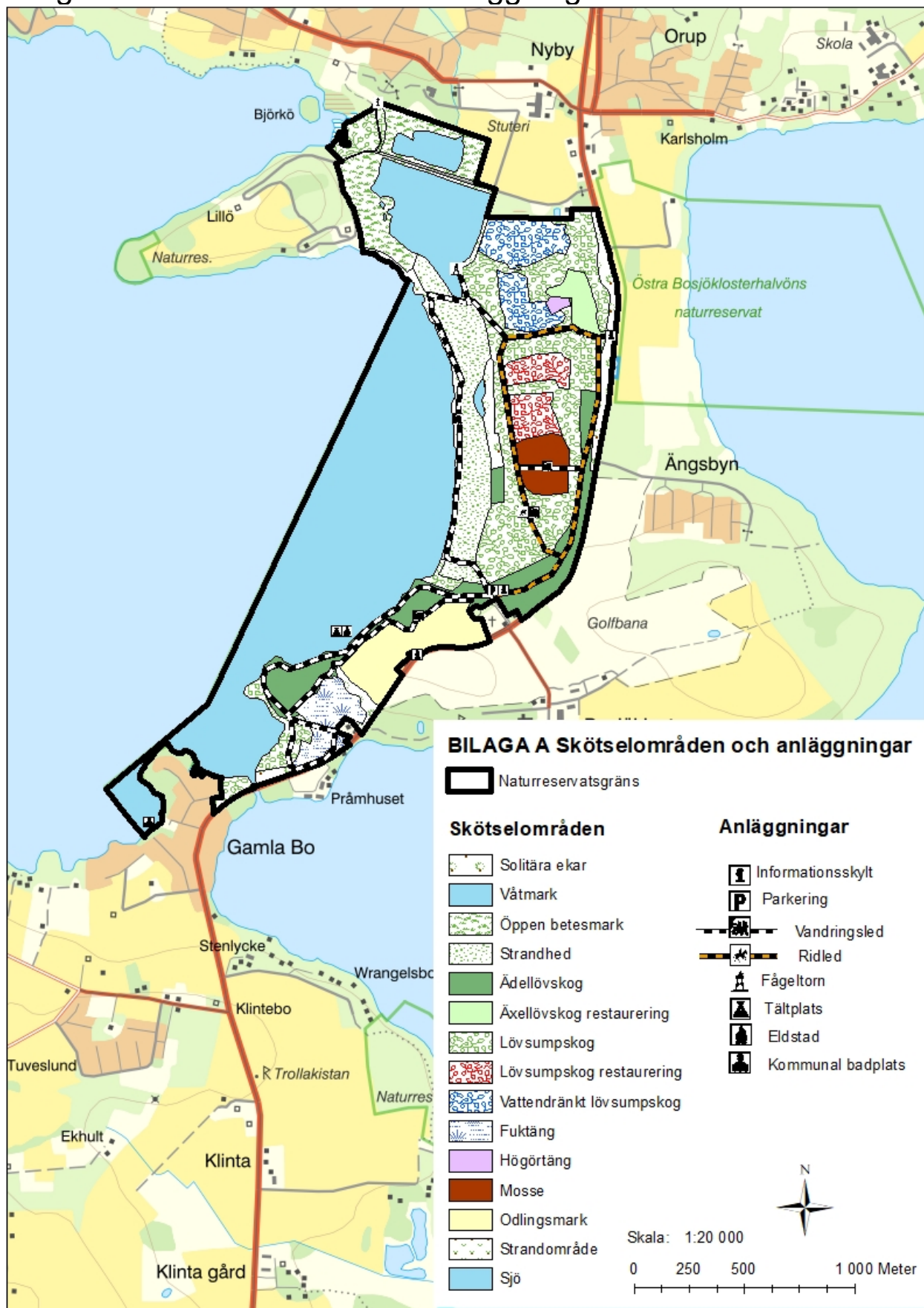
12.1 Litteratur

- Strategi för formellt skydd av skog i Skåne län, Länsstyrelsen i Skåne län, rapport 2006:14
- Fakta skog 1, 2008, SLU, Gunnar Isacson, Jörg Brunet
- Fakta skog 12, 2008 SLU, Örjan Fritz
- Restoration of beech forest for saproxylic beetles—effects of habitat fragmentation and substrate density on species diversity and distribution, Biodivers Conserv (2009) 18:2387–2404, Jörg Brunet & Gunnar Isacson
- Artportalen www.artportalen.se
- Artdatabankens artfaktablad <http://www.artdata.slu.se>
- Kulturmiljöprogram för Skåne, Kulturmiljöprogram för Skåne 2006, Länsstyrelsen i Skåne län
- Värdeutlåtanden Värderingsbyrån AB

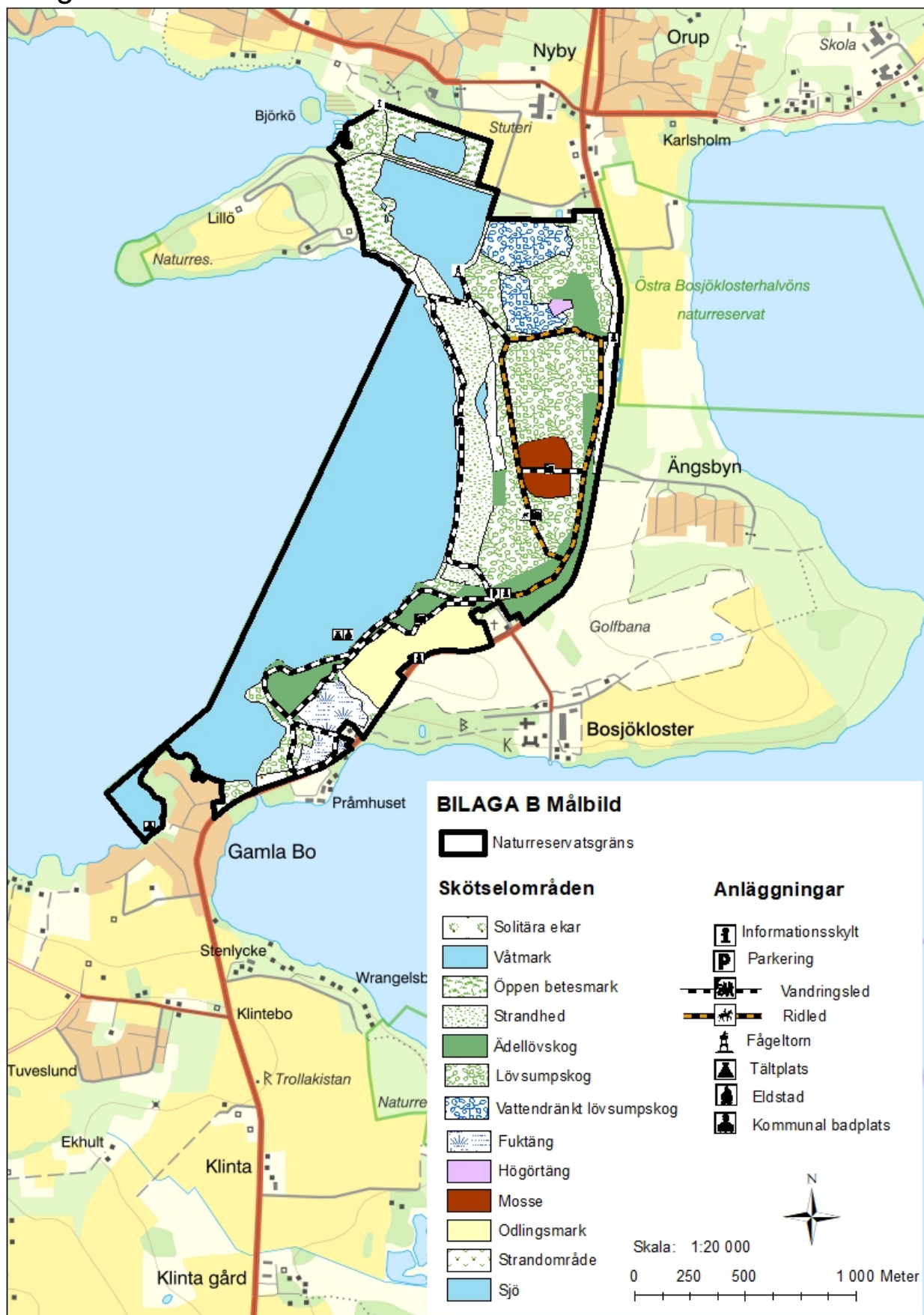
12.1 Kartor

- Geometrisk avmätning från år 1700, Bosjöklosters socken Bosjökloster nr 1, Lantmäteristyrelsens arkiv
- Skånska Rekognosceringskartan 1812, originalet finns på Krigsarkivet
- Generalstabskartan, 1865, Lund J243-5-1, Rikets allmänna kartverks arkiv
- Häradsekonomiska kartan 1910-15, Rikets allmänna kartverks arkiv
- Flygbild från 1947, Lunds universitet
- Hemsidan för Bosjökloster, slott och trädgårdar. www.bosjokloster.se
- Övriga kartor och bakgrundskartor, Lantmäteriet. © Bakgrundskartor Lantmäteriet, dnr 106-2004/188

Bilaga A Skötselområden och anläggningar

Bilaga B Målbild

Naturreservatet Västra Bosjöklosterhalvön i Höörs kommun bjuder på omväxlande miljöer, med sjö, stora lövsumpskogar, ädellövskogar, gamla ekar med läderbaggar och snart förhoppningsvis en stor restaurerad våtmark. Utveckling av det rörliga friluftslivet har stor potential i området.

En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda naturreservat och upprätta skötselplaner.

Skötselplanen innehåller en markhistorisk beskrivning samt planerad markanvändning, mål och skötselåtgärder för området. Den innehåller också information om friluftsliv, samt om hur en framtida uppföljning av området är tänkt att ske.

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane

Kontaktperson

Miljöavdelningen

Johan Johnmark

010-22 41 411

johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötande

Carl Dreyer: Samtliga träd och buskar avverkas, tyvärr även de grova hagtornen då dessa bedöms nyttjas av predatorer på strandängsfåglar både som utkiks- och boplatser. Grova hagtorn och buskar är ett stort och betydelsefullt skydd för småviltet. Jag tycker man bör vara försiktig med vad som röjs bort. Man gjorde ett stort misstag på Möllebacken att ta bort detta, Det fungerar som fantastiskt skydd för vind och predatorer. Med det vindkänsliga område vi har så vore det ett nederlag för vårt småvilt att inte ha vindskydd. Jag vill också att man vid varje planering av röjning meddelar fastighetsägaren, eller andra planerade aktiviteter gällande reservatet. El stängsel bör hellre inte sättas upp, då naturen bör få ha sina egna avgränsningar, El tråd är inget som hör hemma i ett naturreservat. Om Granen som står längs med B4 ska tas ner så tycker jag att man ska låta flädern och annan fin underskog komma upp till sydd för småvilt. Placering av fågeltorn bör diskuteras då det kommer ha en direkt påverkan på vår privata verksamhet och privatliv, Man bör placera tornet i slutet av grusvägen som går längs med skogen. Alltså i motsatt ände av gödselplattan, Södra delen av grusvägen. Tack på förhand.

Länsstyrelsen: Instämmer med att det är synd att de grova hagtornen behöver tas bort, men ser det som ett nödvändigt ont för att andra än mer hotade naturvärden ska kunna få ett livsutrymme på platsen. Eftersom området avses bli en våtmark så kommer grundvattnet att stiga vilket kan medföra att hagtornen likväl på sikt skulle dö. Eftersom hagtornen skulle hamna på öar stora delar av året bedöms värdet för fåltvilt som begränsat. Länsstyrelsen anger i beslutet om utvidgning av naturreservatet att förvaltningen ska ske i nära ska fortlöpande samråda med markägare, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen och förutsätter att så sker. Naturvårdens resurser är begränsade och el stängsel är ett mycket kostnadseffektivt sätt att hålla betesdjur på rätt ställe. Länsstyrelsen instämmer i att blommande och bärande buskar ska behållas i den norra delen av skötselområdet och har preciserat detta i skötselplanen.

Länsstyrelsens uppfattning är att det föreslagna fågeltornet är lokaliserat till den plats som beskrivs i yttrandet. Om fågeltornet skulle placeras ännu längre söderut skulle det mista sin funktion. Länsstyrelsen har berett Carl Dreyer möjlighet att inkomma med förtydligande på karta, vilket ej har skett.

Skogsstyrelsen: Ser positivt på att naturreservatet utvidgas enligt remitterat förslag samt att naturvärdena i hela det aktuella området skyddas långsiktigt och tillstyrker reservatsbildningen i enlighet med remitterat förslag.

Sydvatten: Har ingen erinran.

Trafikverket: bedömer att förändringarna och utvidgningen av naturreservatet inte kommer påverka den statliga transportinfrastrukturen och har därmed inget att erinra.

SGU: Avstår från att yttra sig i ärendet.

Lunds botaniska förening: är positivt inställd till utvidgningen av det befintliga reservatet. Reservatet i dag är ett varierat område med flera olika naturtyper. Om reservatet utvidgas och en våtmark skapas så kommer detta tillföra ytterligare en värdefull naturtyp. Vi hoppas verkligen att anläggningen av våtmarken blir av och det ska bli mycket intressant att följa utvecklingen av reservatet. Skötselplanen är välskriven och genomtänkt och föreningen har därför inget att erinra varken på beslut eller skötselplan.

Kontaktperson

Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Sändlista

Blommeröd Arabstuteri AB, Box 83, 243 22 Höör (Bosjökloster 1:595)
Niels Dreyer Nielsldreyer@gmail.com (Bosjökloster 1:755)
Stiftelsen OD Krooks donation i M-län, anders.rosell@skane.se (Bosjökloster 1:760)
Höörs kommun, kommun@hoor.se
Skogsstyrelsen, registrator@skogsstyrelsen.se
Mellersta Skånes Kraft Ek för, info@mskraft.se
E.ON Energidistribution AB
, elnat.planer@eon.se
Skanova, Accessnätsplanering, skanova-remisser-Malmo@skanova.se
SGU, sgu@sgu.se
Jordbruksverket, jordbruksverket@jordbruksverket.se
Sydvatten, info@sydvatten.se
Bosjöklosters västra torrlägningsföretag av år 1942 lennart.smed@telia.com
Mittskåne Vatten, Maria.Buchholt@mittskanevatten.se
Ringsjöns vattenråd, info@ringsjon.se

Kopia för kännedom till:

Polismyndigheten i Skåne registrator.syd@polisen.se
Boverket, registraturen@boverket.se
Trafikverket, kristianstad@trafikverket.se
Naturskyddsföreningen i Skåne, kansli.skane@naturskyddsforeningen.se
Skånes Ornitologiska Förening, birds@skof.se
Lunds Botaniska Förening, charlotte.wigermo@gmail.com
Puggehatten, info@puggehatten.se
Entomologiska Sällskapet i Lund, mikael.sorensson@biol.lu.se, gunnar.isacson@skogsstyrelsen.se
LRF Skåne, skanes.pf@lrf.se
Friluftsförbundet, regionsyd@friluftsförbundet.se
Carl Dreyer, carl.dtm@gmail.com
Ringsjö församling ringsjo.forsamling@svenskakyrkan.se (borttagande av parkeringsplats)

Bosjökloster info@bosjokloster.se (angående ridleder)
Lennart Andersson, Nyby 706, 243 95 Höör (Bosjökloster 1:9)
Naturcentrum AB (JF, JM)
Kulturmiljöenheten (EP)
Landsbygdsavdelningen atagandeplan.skane@lansstyrelsen.se,
handlaggning.gard.gron.ung.bete.skane@lansstyrelsen.se
Planenheten (KP)
Naturvårdsenheten (SI)
Naturprövningsenheten (AÅ)
Rättsenheten (CT)
Fiske- och restaureringsenheten (JR)
wanja.zeilon@skogsstyrelsen.se rusul.abbood@skogsstyrelsen.se (inmätning)
Registrering i VIC Natur
Miljöavdelningen (CB, IL, CP, MP, JP, CZ, MA), Akten
Skåne läns författningssamlingen
Akten

För info om hur Länsstyrelsen Skåne behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd

HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Mottagare

För att överklaga skriver ni till regeringen, Miljödepartementet. Observera dock att ni ska skicka överklagandet till skane@lansstyrelsen.se eller till Länsstyrelsen Skåne, Miljöavdelningen, 205 15 MALMÖ.

Tid för överklagande

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast den **15 maj 2020**. Om den som vill överklaga beslutet företräder det allmänna ska överklagandet dock ha kommit in tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Innehåll

Överklagandet ska vara skriftligt. I överklagandeskrivelsen ska ni ange:

- vilket beslut ni överklagar, beslutets datum och ärendenummer (diarienummer),
- på vilket sätt ni vill att beslutet ska ändras,
- er adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- eventuella handlingar eller annat som stödjer er mening.

Ytterligare upplysningar

Behöver ni veta mer om hur ni ska göra kan ni ringa till Länsstyrelsen, telefon 010-224 10 00 (växel).